

2/95

KARENSSI- SANOMAT

Näin se kävi...

Uutta puheenjohtajaa Märten Grönholmia onnittelemassa aiempi varapuheenjohtaja Martti Vimes ja ENU:n puheenjohtaja Terttu Lehtiaho. Myös televisio oli paikalla.

nimittäin uuden puheenjohtajan valinta TVY:ssä

Hojo-Hojo

sanoi Heikki Turunen muinoin ja sanoo jälleen. Mitä muuta sanottavaa hänellä on Karenssi-sanomien lukijoille?

SIVU 3

Kyllä ja ei

Helpot sanat, vai? Ei välttämättä, mutta ne voi oppia. Esimerkiksi Gordonin perhekoulussa.

SIVU 5

Tuet uusiksi

Työllistämistukiin tuli muutoksia huhtikuun alusta. Perustietoa asiasta.

SIVU 6

Työttömien ja muiden arvot

Onko "solidaarisuus" sama työttömälle ja työssäkäyvälle. Aiheesta keskusteltiin Helsingissä.

SIVU 8

Mistä työtä miljardille

Suomen puolimiljoonaa työtöntä on paljon, mutta maailman miljardi työtöntä on käsittämätön määrä.

SIVU 18

Työttömänä Ruotsissa

60-70-luvulla satoja tuhansia suomalaisia muutti Ruotsiin työhön. Tässä yksi heistä.

SIVU 20

Hyvää vappua!

"Ilo ilman viinasta on sailasta"

Maassa on käyty vaalit ja muodostettu hallitus. Hallituksella on harvinaisen vahva parlamentaarinen pohja. On tietenkin hyvä, jos hallitus nauttii laajasti kansan valitseman eduskunnan luottamusta. Jos nykyinen hallitus pohja terveellä tavalla yhdistää kansaa ja luo luottamusta maan tulevaisuuteen, voi kokoonpanolle ja sen työlle toivottaa pitkää ikää ja menestystä.

Tapahtunessa kehityksessä kaikki ei kuitenkaan viittaa näin jaloihin päämääriin ja auvoisiin näköaloihin. Jo aiemman Esko Ahon hallituksen kiistellyn valtiovarainministerin Iiro Viinaseen vetäminen uuden politiikan taloudelliseksi pääarkkitehdiksi nostattaa epäilyksiä.

Kun vielä Viinaseen oikea käsi budjettipäällikkö Raimo Sailas nimetään valtiosihteeriksi, herää oikeutettuja kysymyksiä kaiken säilymisestä ennallaan. Tamperelaisen Esko Bergin aforismi "ilo ilman viinasta on sailasta", on enemmän kuin paikallaan. Oli niin taikka näin, mikään ei muutu paremmaksi.

Eikä tässä kaikki: hallituspuolueiden rivien rakoihin varalta hallituspuolueiden leveydessä on kapinavara, puolueita maanitellaan pysymään ruodussa lupamalla kaikille mukana olijolle valtiosihteerin paikka, kehitysalueiden ja sukupuolten tasa-arvoa käytetään ministeripelin välineenä.

Miksi tämä pohdinta? Työttömien valtakunnallinen yhteistoimintajärjestö kokoontui maaliskuun lopulla vuosikokoukseensa Jyväskylässä. Salissa kuului aito monenkirjaja kentän ääni: oli entisiä ay-aktiiveja, oli ikänsä syrjäytyneitä, oli kaikkeen pettyneitä, oli ansiosidonnaisia ja oli peruspäivärahalaisia.

Jokunen pahoitti mieltä toisten puoleista, mutta pääsuunta työttömien jär-

jestäytyneellä liikkeellä tuntui olevan selvä: itsenäisyys ja yhteistyö. Tältä pohjalta määräytyy myös työttömien suhde maan hallitukseen ja sen politiikkaan, samoin ammattiyhdistysliikkeen tai mihin tahansa yhteiskunnalliseen tahoon. Olipa pääministerin nimi mikä hyvänsä, työttömät ovat työttömiä kunnes he saavat työtä.

Työttömien järjestäytyneen liikkeen suhtautuminen hallitukseen ei kuitenkaan ole välinpitämätön tai kyyninen. Kun työttöminä esiintyneet ehdokkaat saivat arviolta 80 000 ääntä, on työttömien antamia ääniä huomattavasti suurempi määrä. Niillä äänillä valittuja tarkkaillaan neljän seuraavan vuoden aikana tarkalla silmällä. Ehkäpä lehtemmen puolueille tekemiin kysymyksiin vastaa tästedes useampi kuin kolme puoluetta.

Tuossa laveassa ja monenkirjavassa hallituspuolueissa on työttömissä toiveita herättäviä seikkoja. Edellisen hallituksen aikana poliittinen vasemmisto oli näyttävästi torjumassa työttömyysturvan heikennysaikeita yhdessä työttömien kanssa. Tätä työttömät toivovat nytkin. Onnistuuko se hallituksen sisältä, on kysymys vailla vastausta. Työttömien järjestäytyneen liikkeen tehtävä on toimia niin, että se olisi mahdollista.

Se edellyttää valpasta edunvalvontaa, kriittistä julkisuutta, suoria yhteyksiä päättäjiin sekä uusia toimintamuotoja. Hallituksen hyssyttely tai siihen osallistuvien puolueiden nuoleskelu ei auta sen enempiä työttömien asiaa kuin hallituksen hyvien aikeiden toteutumista. Tarvitaan siis itsenäisyyttä ja yhteistyötä.

HANNU OITTINEN

Uusi puheenjohtaja vierailulle Ruotsiin

TVY:n tuore puheenjohtaja Märten Grönholm on ensimmäisten viikkojen aikana ehtinyt käydä tutustumisvierailulla mm. ammatillisten keskusjärjestöjen ja kirkon edustajien luona. Tapaamiset ovat sujuneet hyvässä hengessä, joten yhteistyö tulee jatkumaan ja laajenemaan.

Nyt on vuorossa pohjoismaisten yhteistyöedustajien edustaminen. Ruotsista on tullut pyyntö, että TVY:n puheenjohtaja tulisi vierailulle yhteisen edunvalvonnan kehittämisen merkeissä. Työttömyys- ja muun sosiaaliturvan leikkaukset puuttavat ja huolestuttavat siellä ja täällä.

TVY:n puheenjohtajan ja ruotsalaisen työttömien liikkeen edustajien tapaamisesta on tulossa valtakunnallisesti huomattava tapahtuma. Ainakin Dagens Nyheter ja Ruotsin televisio ovat ilmoittaneet kiinnostuksensa tapaamiseen.

– Toivottavasti tämä tapaaminen johtaa laajempaan yhteistyöhön naapurimaiden työttömien kesken. Ruotsalainen työttömien liike on liittymässä Euroopan Työttömien Verkostoon ENU:un, joten yhteispohjoismaisen esiintymisen koko Eurooppaa koskevissa asioissa mahdollistuu, kertoo Märten Grönholm.

Myös tanskalaiset ovat Grönholmin mukaan ilmaisseet kiinnostuksensa yhteistyöhön TVY:n kanssa. He haluavat tietoa ja kokemuksia työn uusjakoon, sapattivapaisiin ja muihin työn uudelleen organisoitumiseen liittyvissä kysymyksissä.

TVY:n uusi puheenjohtaja Märten Grönholm on halukas yhteistyöhön ruotsalaisten ja tanskalaisten työttömien edustajien kanssa..

KARENSISANOMAT
24.4.1995

Julkaisija
Työttömien valtakunnallinen
yhteistoimintajärjestö TVY ry

Päätoimittaja
Märten Grönholm

Toimittaja
Hannu Oittinen

Taitto
Tuija Lautiainen

Toimituksen osoite
Vuolteenkatu 11,
33100 Tampere
puh. 931-2124 753
fax 931-2142 869

Painos 40 000 kappaletta

Painopaikka
Kangasalan Lehtipaino Oy
PL 28, 36201 Kangasala

Sosiaaliturvan tunnustus-palkinto Jukka Vinnurvalle

Vuoden 1995 Sosiaaliturvan tunnustus-palkinto on myönnetty sosiaalityöntekijä Jukka Vinnurvalle Tampereelta. Vinnurva toimii sosiaalityöntekijänä Hervannan aluetoimistossa, Toimelassa. Palkinnon myöntää Sosiaaliturvan Keskusliitto ja sen tarkoituksena on kiinnittää myönteisellä tavalla huomiota sosiaaliturvaan ja sen kehittämiseen.

Sosiaaliturvan Keskusliitto haluaa valinnallaan antaa tunnustusta Vinnurvan monivuotisesta toiminnasta, jossa ihmisten hyvinvointia lähestytään uudella tavalla. Jukka Vinnurva on tehnyt sosiaalityötä ansiokkaasti ylittäen perinteisen ammatillisen toiminnan rajoja ennakkoluulottomasti ja hyvin tuloksin.

Toimelassa, Hervannan aluetoimistossa, on tarjolla sosiaalityön lisäksi kotipalveluja ja muitakin jul-

kisia palveluja. Toimela on yhdystoiminnan. Yhdessä Selviytymisen Tuen, paikka. Tämä on mahdollistanut sen, että Toimela on alueen vapaaehtoistoiminnan keskus, jota nimitetään Verkoksi ja josta mm. vanhuksen ja vammaiset voivat saada apua.

Toimelassa on kierrätyskeskus kuljetuspalveluineen, josta alueen asukkaat voivat tilata myös muutto-palveluja. Käsitöiden ystäville ja yhdessäololle on Kätevä, paikka, joka on oikeastaan pieni ompelimo, paja, jossa syntyy monia taidokkaasti tehtyjä vaatteita, mattoja ja muita käsitötuotteita. Toimelasta löytyy myös savuton ja rauhallinen kahvila, jonka nimi on Kahvitukio.

Yhdessä Selviytymisen tuen toiminta-ajatus on kuvaava. Asukkaiden yhdistys toimii palvelun kanavana ja työvälineenä ryhmille, jotka

ovat löytäneet yhteisen toteuttamiskelpoisen idean. Ryhmien toiminta tarjoaa mielekää tekemistä alueen asukkaille ja on osaltaan tukemassa ja ennaltaehkäisemässä syrjäytymistä ja mielenterveyden ongelmia. Auttamistyö lasten, nuorten ja vanhuksen parissa, ympäristönsuojelu, sosiaalinen ja kulttuurinen toiminta ja projektit ovat tuoneet paitsi työllistymismahdollisuutta, myös mahdollisuuden vapaaehtoistoimintaan Hervannassa.

Toimela on hervantalaisten toimela, jossa koetaan elämää yhdessä ja jossa selviydytään työttömyydestä ja monista muista kohdatuista ongelmista yhdessä. Ihmisen oma panos, keskinäinen tuki ja julkiset palvelut täydentävät toisiaan. Toimela on myönteinen esimerkki siitä, että ihmisten hyvinvointi muodostuu monista tekijöistä, ja kun ne saa-

daan toimimaan yhteen, paranee hyvinvointi. Toimela on yksi yritys myös rakentaa hyvinvointiyhteiskuntaa entistä laajemmalle pohjalle. Monet turhat vastakkainasettelut on onnistuttu purkamaan.

Sosiaalityöntekijä Jukka Vinnurvan henkilökohtainen panos Hervannan aluetoimiston ja Toimelan muutoutumisessa ja työssä on keskeinen. Hänen ihmisestä välittävä ja ihmistä kunnioittava asenteensa on ehkä tärkein voimaväline myös siinä luovassa ja päättäväisessä otteessa, jolla Vinnurva työtään tekee. Sosiaaliturvan Keskusliitto haluaa Sosiaaliturvan tunnustus-palkinnolla kiittää ja onnitella Jukka Vinnurvaa hänen uravastasta toiminnastaan ja samalla kannustaa muita samalla tiellä toimivia ihmisiä ja ryhmiä.

Kirjailija Heikki Turusen tervehdys työttömille: Samassa veneessä pahimman yli

Pientä ihmistä ja luontoa tunnustavan maalauskirjailijan osassa ei ole kadehtimista näinä maaseudulle, viimeisille perheijelmille ja kaikelle työkansalle kohtalokkaina eurodirektiivien päivinä. Siinä kumminkin olen onnenpekka ettei minun ole tarvinnut olla varsinaisesti työttömänä päiväkään. Pienviljelijäpoikaan luonnon-oukon kautta jo penskasta iskenyt outo kirjoittamisen kipinä on minut pelastanut.

Yhden talven ehdin tosin kulkea työttömyystöissä. Se oli keväällä 1964, jolloin olin kahdeksantoista. Pyrytyäni turhaan taidekouluun olin palannut takaisin kotiin Lieksan salolle. Pikkuhilalla ei riittänyt talvella töitä monelle miehelle, ja isäukko töytytti ilmoittautumaan työttömyyskortistoon. Sieltä minut osoitettiin maanviljelysinsinööriin kanavatyömaalle. Kaivettiin la-piopolisissä kanavaa peltoaukeaman yli, puolenkymmentä kortistolaista eri puolilta pitää. Tokkohan lie toista niin raskasta, vastenmielistä ja huonosti palkattua työtä. Routaisen maan räjäyttämiseen erikoistunut laturi, muuan pää vapisten piippua polttava römäkkä-ääninen ukonrähjä aina sama pitkähelmainen ristikkopusero päällään, muisti silti vastata joka aamu toisten tervehdykseen samoilla sanoilla: "Oot-tako poejet soanunna p-luu?"

Se joka on lukenut "Kivenpyörittäjän kylän" tai katsonut siitä tehdyn uuden menestyselokuvan, tietää tuon kysymyksen. Elokuvasen sanojaa, seppä-Örniä esittäneellä, Simpautajasta tullulla Ahti Kuoppalalla ei ollut ainoassa repliikissään muistamisvaikeuksia. Karensisannonien lukijat tietävät ensimmäisenä maailmassa että sain idean tuohon kuolematon lausuhduksen vanhalta joviaililta panostajalta elämäni ensimmäisellä ja viimeisellä työttömyystyömaalla.

★ ★ ★

Minulle oli siis kirjailijana hyötyä siitäkin ainoasta kortistotalvesta. Ehkäpä olen saanut myös muuttaman työttömän hihittelemään sille elokuvateatterissa kuten me aikoinaan hihittelimme ojilla tuolle nyt jo manalle menneelle vanhankansan työmiehelle, joka jaksoi olla leikkisä vaikka ei ollut varmaan syönyt ikäänään leikinleipää.

Muuta tuskin pystynkään antamaan niille puolelle miljoonalle suomalaiselle, joiden käittä, aivoja ja sydäntä työkansan, luonnon ja maaseudun kustannuksella ja liikakoneistumisen, pääomavaltaa suosivan huipputeknologian avulla kohtuuttoman korkeaan elintasoon pääsnyt läntinen siviilisaatio ei enää tarvitse.

Takavuosina välillisesti yllättävän merkittävä kirjailijan työllistävä vaikutus on vähentynyt minimiin, siksi kun tietotekniikka on syrjäyttämässä ihmistyövoimaa niin

kustantajien kirjapainoissa kuin kirjan markkinointipuolella ja hirviömäiset monitoimikoneet kaatavat metsurien puolesta puut josta valmistetulle paperille kirjat painetaan.

Hyvä niinkin. Voi kun pystyisin edes kirjoittamaan niin että turhautunutta nyörytettyä työtöntä väillä naurattaisi väkisellä. Tai hän kokisi tekstiäni lukiessaan muita voimakaita tunteita, iloitsisi ja surusi henkilöittäni kanssa, näkisi minun näkijeni avulla paremmin elämässä ja maailmassa kaikesta huolimatta olevan hyvän ja kauniin ja saisi sitä kautta lisävoimaa selvitä pahimman yli.

Saattaa vaikuttaa naiivilta, mutta näin minä taiteilijan työn koen. Ellen tuohon pysty, olen huono taiteilija ja väärällä alalla. Vain elämästä vieraantuneille palkintoraadeille, tavallista pikkuihmistä halveksivalle kriitikoille ja muutenkin toimeentulevalle suppealle eliitille kirjoittava kirjailija on mielestäni jonninjoutava eläjä. Heille kaikki taide on itseisarvo, taidetta taiteen vuoksi.

Olkoon niin, läkähtykööt suuruuteensa. Minä vain en kuulu noihin korskeisiin kuppikuntiin, lapsena pettuleipää syönyt raatajan poika, maalausköyhälistön lapsi. Tahdon kirjoittaa loppuikäni kansasta kansalle niin hyvin, hauskaasti ja kauniisti kuin osaan.

★ ★ ★

Työmaani on ehkä toivoton. En kenties osaa kirjoittaa niin hyvin kuin olisi kansani arvon mukaista.

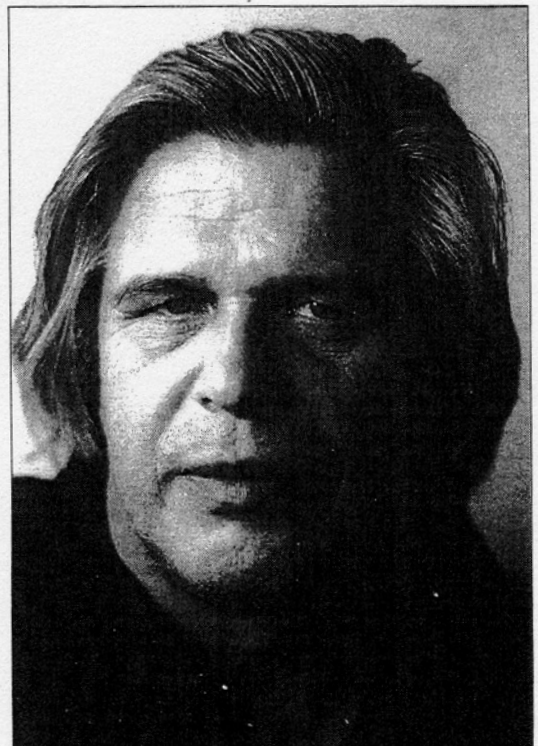
Pelkään etten vanhemmiten tavoita lukijoita kylliksi eläkseni kohtuullisesti. Kaikessa snobistisuudessaankin taiteen rahoituksesta päättäviä, omien kummallisten arvostuksiensa mukaan jakava eliitisakki, kultuurielämän kepein kuohukerma, todennäköisesti vaientaa lopulta viimeisen huutavan äänen korvessa. Periaatteessa se tekee minulle silloin saman minkä Euroopan rahaeliitti on tehnyt työkansalle, josta olen lähtenyt. Sittenhän kohdataan nahkurin orsilla. Kuollaan yhtä köyhänä, yhtä turhaan syntyneinä ja eläneinä. Mutta tehdään se väkevästi, takertuneina toisiimme nauraan ja itkien, ehkä sentään enemmän nauraan. Naama naurussa on loikoisempi olla turha. Kestämme yhdessä, huono huonoa ponkittaa kuin kirkkomaan aidassa.

★ ★ ★

Siunatuksi lopuksi kohtaamme kirkkaimilla ojilla sen vanhan sarkanuttuisen laturin survomassa tutisevilla käsillään nallia ja tulilankaa frotyytipötköön. Meille sielläkin liian korean harpunoiton ja herrasväen serafien laulun sijaan kuulemme hänen tekevän möräköillä äänellä saman nelisanaisen kysymyksen.

Ja naurumme on oleva ikuinen. Kruunumme on yhtä kallellaan kuin oli lippahattu täällä raakulipojan päässä, mutta se on kirkas.

HEIKKI TURUNEN

Tahdon kirjoittaa loppuikäni kansasta kansalle niin hyvin, hauskaasti ja kauniisti kuin osaan.

Näin Uudessakaupungissa:

Työttömyys helpotti kun lomautettuja irtisanottiin

Ennätysuurista työttömyysluvuihin tunnetuksi tullessa Uudessakaupungissa koettiin vuodenvaihteeseen tienoilla huomattava lasku työttömyystilastoissa. Työttömyysaste prosentti laski kertaheitolla melkoisesti. Uusista työpaikoista ei kuitenkaan ollut kysymys.

Tilastoharha syntyi kun Saab-Valmetin autotehdas irtisanoi pitkään lomautettuina olleita työntekijöitä. Irtisanomisajaksi porukka joutui pois tilastoista päästäkseen sinne takaisin muutaman kuukauden irtisanomisajan jälkeen.

- Todellisempaa tilantere paranevista on syntynyt siksi, että kaupunki työllistää kaikki, joita uhkaa 500 päivän työttömyysrajan rikkoontuminen, kertoo Uudenkaupungin seudun työttömien yhdistyksen puheenjohtaja, Antti Haapavuori, toimintansa lopettaneen telakan entinen pääluottamusmies.

Kaupunki on laskenut, että pitkäaikaistyöttömien työllistämiseksi säästetään melkoisesti. Esimerkiksi toimeentulotuen menot vähenevät ja jonkinlaisen ostovaihteen säilyttäminen on välttämätöntä paikallisten liikkeiden elämisen kannalta.

Haapavuoren mukaan kaupungin työttömien tulevaisuus riippuu pit-

Erkki Piironen, Kaija Säteri, Pertti Virtanen, Antti Haapavuori ja Kullervo Telkola pohtimassa Uudenkaupungin työllisyyslannetta. Kovin hyvältä ei näytä, vaikka tilastojen mukaan paikkakunnan työttömyys onkin vähentynyt pahimpiin aikoihin verrattuna.

käiltä siitä saako autotehdas ja sen alihankkijat jotakin uutta tehtävää.

-Uusia yrityksiä tänne tietenkin myös odotetaan, mutta joka tapauksessa kestää vuosia ennen kuin tilanne ratkaisevasti paranee.

Paikallisten rakentajien ammattiosaston puheenjohtaja Kullervo Telkola kertoo, että rakentajia työttömyys on kohdellut poikkeuksellisen kaltoin.

- Osaston noin 200 jäsenestä töis-

sä on kymmenen tai 15 kaveria. Rakentajien työttömyysprosentti taitaa olla yli 90.

Uudessakaupungissa ei juuri rakenneta edes omakotitaloja, onhan asuntoja ennestäänkin myynnissä

melkoinen määrä edulliseen hintaan.

- Pari osaston jäsentä on lähtenyt töihin Venäjän rakennuskohteisiin ja muutamat ovat käyneet työkeikoilla Saksassa.

- Saksasta tosin moni on sitten joutunut tulemaan pummikyödyillä takaisin. Työehdot kun sikäläisillä työmaille saattavat olla melkein mitä tahansa.

Uudenkaupungin seudun työttömien yhdistys sai vuodenvaihteessa uudet toimitalat melisairaalan kapeasta entisestä lastentarhasta.

Sekä ruokalaa että yhdistyksen toimistoa jouduttiin alkuvuoden aikana pyörittämään osittain talkootyönä, koska työllistettyjen jaksopäätyi eikä uusia työllistettyjä heti saatu.

Yhdistyksen varapuheenjohtaja Kaija Säteri kertoo, että toimintaa yhdistyksen järjestämänä on runsaasti.

- Ohjelmassa on kursseja ja kerhotoimintaa, kirpputorikauppaa ja matkoja. Osan toiminnasta muodostaa yhteistyö naapurikuntien Rauman ja Laitilan työttömien kanssa.

Laitilan työttömyys näkyy myös tyhjinä liiketiloina

Laitilalaisten työttömyyden käytössä on poikkeuksellisen hienot toimitilat aivan pikkukaupungin ydinkeskustassa. Kartanomainen Antintalo lienee monin paikoin työttömien toimipisteitä. Tilaa on kahdessa kerroksessa noin 400 neliötä.

Viihtyisää paikkaa ernännöivät tällä hetkellä työllistettyinä Margareeta Yli-Pentti ja Tuula Vähäkuopus.

- Työvoimatoimisto käyttää näitä tiloja myös omiin tarkoituksiinsa. Me hoidamme täällä mm. siivouksen ja suositun kirpputorin toiminnan.

- Laitilan noin 700 työtömistä yhdistyksen jäseneksi on liittynyt noin sata ihmistä.

- Täällä toimii koko joukko erilaisia opinto- ja harrastuspiirejä. Eng-

lantia ja atkta opiskellaan, jumppaan, poppanaa kudotaan, ommellaan ja nyplätään, verhoillaan ja puutöitä tehdään, luelele Yli-Pentti.

Yli-Penttin ja Vähäkuopuksen mukaan työttömien kirpputori on saanut melkoisen suosion. Tavara käy hyvin kaupaksi ja uutta myytävää saadaan jatkuvasti sekä työttömiltä että töissä käyviltä.

- Hinnoittelussa noudatetaan kohtuutta. Suurin osa tavaroista maksaa kymppiä tai kaksi.

Vaikka työttömien toimintaa osallistujia on paljon, löytyy paikkakunnalta myös niitä, jotka suhtautuvat koko toimintaan ennakkoluuloisesti.

- Joillakin tuntuu olevan melkoinen kynnys tulla tänne. Silloin kuuluu sanottavan "onneksi ei ole vielä sinne tarvinnut mennä".

Laitilalaiset työttömät ovat tulleet teollisuudesta sekä palveluista. Mm. naapurikaupungin autotehtaan vaikutus on paikkakunnalla melkoinen.

Kaikesta laman loppumista kos-

kevistä puheista huolimatta nousu ei Laitilassa vielä huomaa, pikemminkin päinvastoin.

- Keskustassa on tyhjää liiketila runsaasti, jopa sellaisia tiloja, joissa ei valmistuksen jälkeen ole ollut mitään toimintaa. Ja jatkuvasti uusia liikkeitä nuyttää jäävän tyhjiksi, pohtivat Yli-Pentti ja Vähäkuopus.

Kuukausittain noin 3 500 kontaktia:

RAUMALAISILLA TOIMINTAA RUOKALASTA TEATTERIIN

- Kun toinen pää työllistää, toisen heittää samaan aikaan porukkaa pilhalle.

Näin kuvailevat työllisyyslannetta Raumalla työttömien yhdistyksen puheenjohtaja Rauli Nieminen ja sihteeri Pirkko Koskinen.

Paikkakunnan työttömyys ei ole ratkaisevasti laskenut, vaikka Raumalle nousee parhaillaan jättimäinen sellutehdas ja myös telakalla on pitkää aikaa melkoisesti töitä.

- Vientialat pärjäävät, mutta työllisyys kohenee vasta kun kotimarkkinat saadaan liikkeelle, Nieminen arvioi.

Viralliset työttömyysluvut ovat Raumalla työvoimatoimiston alueella alkuvuoden aikana pysyneet reilussa 5 000:ssa. Niemisen mukaan todelliset luvut saattavat olla lähempänä 7 000:ta.

- Yhdistyksellä on kuukausittain noin 3 500 kontaktia työttömiin. Parituhatta kertaa käytetään ruokalan palveluja ja loput koostuvat eri tilaisuuksien ja opintokerhojen osallis-

tumisista, Nieminen sanoo. Jäseniä yhdistyksessä on noin 300. Mukana on runsaasti metallialan ja paperiteollisuuden ihmisiä, mutta myös liikalata työttömiksi joutuneet ovat aktiivisia.

- Naisia porukasta on reilut 55 prosenttia.

"Koska syödään seuraavan kerran"

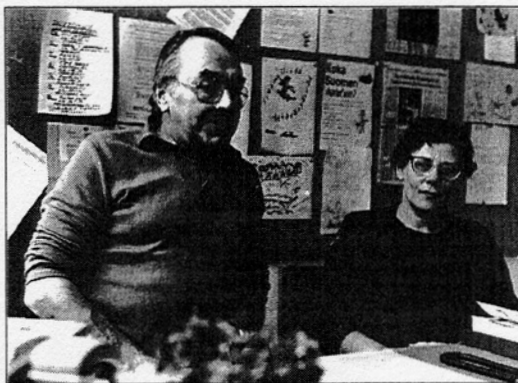
Erityistä kitosta Raumalla on saanut ruokala, joka päivittäin kerää noin sata asiakasta.

- Ruokalaa kutsutaan Kymppiruokalaksi, koska se sijaitsee Savilankatu 10:ssä, ateria maksaa kymppiä ja paikan henkilökunta ansaitsee työstään kymppiä arvosanaksi.

Toiminta lähti aikanaan liikkeelle yhdestä ylisuuresta kalansaaliista. Alkuaikoina syötiin keskiviikon keittoja, mutta nyt on jo vuoden päivät tarjottu ruokaa jokaisena arkipäivänä.

- Toiminta lähti käyntiin sattumalta keitetystä kalakeitosta. Sen jälkeen joku kyseli, että koska syödään seuraavan kerran ja niin toiminnasta tuli säännöllistä.

- Järjestetyn ruokailun tarve on

Rauli Nieminen ja Pirkko Rantanen sanovat, että työttömien yhdistyksen työllä on Raumalla saatu paljon aikaan. Asian ovat huomanneet myös paikalliset päätöksentekijät ja tiedotusvälineet.

Raumalla tajuttu hyvin. Kaupunkiin lähti hankkeeseen mukaan sen jälkeen kun kaupunginjohtaja oli puhutellut asiasta vain hetki.

- Kalaa esimerkiksi saadaan mukavasti torikauppailta. Sitä tulee jopa niin paljon, että ruokalaan on pitänyt hankkia iso pakastin vonka-

leitten säilyttämistä varten.

- Se periaate tässä on ollut, että asiat pitää itse tehdä ja tavarat hankkia, painottaa Nieminen, joka itse ennen työttömyyttään toimi kauppa-tekniikkona mm. Orion-yhtymässä. Huhtimäellä ja omassa yrityksessään.

Pirkko Rantanen tuli mukaan Rauman työttömien yhdistyksen toimintaan pari vuotta sitten ensin puolen vuoden työllistämisyksikön merkeissä.

Tällä hetkellä hän puuhailee mm. TyöRauma-projektissa. Projekti uhkaa loppua ensi elokuussa, mutta Rantanen lupaa, että ainakin siihen saakka työtä jatketaan kaikin voimin.

- Opinto-ohjelmassa on mukana kaikkea mahdollista kielistä kädentaitoihin. Englantia opiskellaan alkeista keskusteluryhmän tasolle asti ja kädentaitojen puolella mukana on mm. korokivien hierontaa ja tekstiä.

Oman erikoisuutensa muodostaa nuorten piirissä toimiva Avenue-ryhmä, joka tekee teatteria.

- Ryhmän puitteissa on toiminut yhteensä seitsemän opintokerho, jotka tekevät kaikkea mahdollista teatteriin liittyvää. Näyte taidoista saatiin huhtikuun alussa kun "Traktorilla taivaaseen" sai ensi-iltaansa.

OPI SANOMAAN "KYLLÄ" JA "EI"

Autoa ei saa ajaa koulutta ja korttita, lupatta ei saa metsästää tai kalastaa, passittia ei saa mennä moniin maihin. Hyvä niin. Perheen saa kuitenkin perustaa lupatta ja kurssittamatta. Sekin on itse asiassa ihan hyvä asia. Lupakäytäntö näet voisi olla varsin mielivaltainen juttu.

Vertaus on kuitenkin paikallaan. Onhan perheen perustaminen ja pystyssä pitäminen monin tavoin isompi asia kuin autoilu, kalastus tai matkailu. Ei siis ole aiheutonta antaa vaikka matkan varrella koulutusta tässä yhdessä maailman suurimmista asioista.

Kasvun paikka

Tampere on yksi paikkakunta, jossa toimii ns. Gordonin perhekoulu. Amerikkalaisen Thomas Gordonin ideoiden mukaan toimivaa koulua ylläpitää Tampereen Kaupunkilähetys. Perhekoululla ei kuitenkaan ole aatteellista yhteyttä kirkkoon millään muotoa. Kaupunkilähetys vain tarjoaa ulkoiset puitteet toiminnalle.

Toiminta alkoi Suomessa joskus 70-luvun puolivälissä, mutta äskettäin perheen vuosi toi asian näkyvämmiin esille. Nyt toimintaa on Tampereella laajennettu myös työttömien pariin. Työttömien toimintakeskuksessa kurssia vetävä ohjaaja Satu Muikku muistuttaa Gordonin peruserätyksestä.

Perhekoulu ei ole epäonnistuneiksi itsensä kokevien korjaamo, vaan oppimishaluisten vanhempien kohtaamispaikka. Tietenkin pyrimme virheiden ja väärin toimintamallien korjaamiseen, mutta lähtökohta ei ole negatiivinen vaan positiivinen, sanoo Satu Muikku.

Hän kritisoi myös perhekoulun idean isää, sillä Muikun mielestä Gordonin kirja "Viisaat vanhemmat" on aiheuttanut turhaa tuskaa ja vanhemmuuteen kohdistuvia paineita. Amerikkalaisesta ideasta onkin Suomessa muokattu arkisempi ja meidän oloihimme paremmin soveltuva versio.

Meillä on jokaiselle kurssilaiselle oma materiaali, jota voi käydä läpi myös kotona. Erityisesti pidän perheen viestintäpelistä, joka noppiin ja kortteineen sopii myös lasten kanssa pelattavaksi.

Pois lokeroista

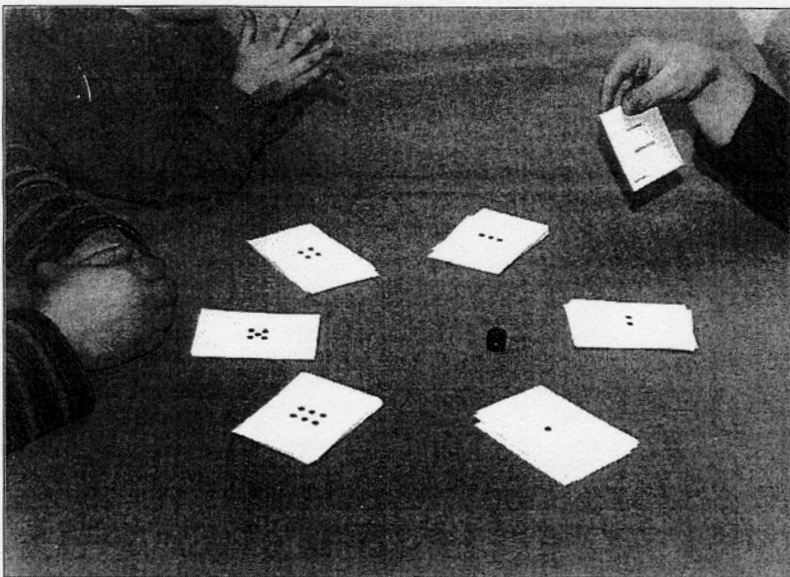
Yksi yleisimmistä opittavista asioista on myönteiseen ilmaisuun kasvaminen ja lokeroivan tyyppittelyn poisoppiminen. Satu Muikku toteaa kuinka helppoa ja tavallista on antaa toisille leimoja kuten tyypeä tai tyyli, kuin kiinnittää huomiota todelliseen käyttäytymiseen. Sitä voi olla vaikka tervehtiminen puuttuminen tai korvien sulkeminen toisen puolelta.

Myös myönteiset ilmaisut saattavat olla pinnallisia tai jopa valheellisia. On helppo sanoa pitävänsä toisesta, mutta asian tarkempi ilmaisu tai perustelu voi ollaikin jo ylivoimainen tehtävä.

Oppi on Satu Muikun mukaan

Satu Muikku perhekouluttaa.

Noppa näyttää ja kortit kertovat.

Näin se käy, vaikka äiti ujostelee.

mennyt perille, sillä palaute on ollut hyvää. Myös palaute lasten suista on ollut hyvää, vaikkeivat he varsinaisesti mukana olekaan. Miehistä on vaikeampi sanoa, koska heitä ei juurikaan saa mukaan. Työttömien perhekoulussa Tampereella on yksi mies.

Työttömien perhekoulu ei kuulemma paljonkaan eroa muista perhekouluista, paitsi että koulutuksen alkuun kuuluva vastustus on Satu Muikun kokemuksen laajempaa kuin muiden parissa. Ehkäpä arkisten kokemusten "siperia" on opettanut vastustuksen jalon taidon.

On meidän menetelmämme arvostelutkin, ja varmaan siihen on aiheita. Yleisin kritiikin kohde on koulutuksen teennäisyys. Osittain se johtuu kuitenkin alkujännityksestä, joka katoaa vapautumisen myötä, arvelee Satu Muikku.

Oivalluksia, vetäytymisiä

Mutta jokainen aito "kyllä" ja aito "ei", jonka koulutettava oppii sanomaan, on saavutus sekä henkilökohtaisesti että perhekoulun idean kannalta. Jokaisella kerralla tapahtuu joitakin muutoksia: oivalluksia omasta käytöksestä, piilevien asioiden havaitsemista, vastustuksen läpikäymistä.

Pois vetäytymistäkin sattuu joskus, mutta useimmiten se johtuu työn saannista tai muusta siihen verrattavasta seikasta. Pelkän vastustuksen takia ei tietääkseni kukaan ole jättänyt perhekoulua kesken. Lopputulos on useimmiten ihmishuuhdetojen ja perheen sisäisen viestinnän paraneminen, minäviestit muuttuvat selkeiksi ja ymmärrettäviksi.

Satu Muikku kiittelee lapsia, joiden kanssa viestintä on helppoa verrattuna parisuhteeseen, jossa usein vallitsevat viidakon lait. On siis hyvä jos menee hyvin. Täydellinen ihminen on perhekouluttajalle kuitenkin kauhistus.

Tietty määrä aggressiivisuutta ja muita rajuja tunteita ihmisessä pitää olla. Päämäärämme ei ole "koulutuksen tuote" vaan ihminen joka osaa ilmaista tarpeitaan ja kuunnella muiden tarpeita.

Sinne vaan mukaan muijat, miehet, muksut. Mutta. Älkää hyvät naiset syyllistämällä patistako miehianne perhekouluun. Antakaa heidän mennä sinne.

HANNU OITTINEN

"Pitäköö tunkkinne"

Tämän iloisen perhekouluttajan obeisjuttuksi sopinee vitisi kansan syvistä riveistä.

Mies ajoi autolla yösydäntä pitkin syrjäistä kyläretä. Rengas puhkesi eikä miehellä ollut tunkkia mukana renkaan vaihtoa varten.

Matkan päässä tuikki valo ikkunasta. Mies ajatteli mennä lainaamaan talosta tunkkia. Mitä lähemmäs taloa hän pääsi, sitä synkeämmiksi kävivät hänen ajatuksensa. "Ei niillä kuitenkaan ole tunkkia. Tai jos on niin eivät lainaa. Ja jos koputan niin suuttuvat."

Aikansa pätkäilyään mies kääntyi pois päin. Oti kuitenkin kiven, heitti ikkunaan ja huusi: Ja pitäkää tunkkinne!

Mikäli tapaatte tämän hemmon, suosittelkaa Gordonin perhekoulua.

Työttömän miehen kunnia

Ylöjärveläinen nosturinkuljettaja Ake Sjöstedt (54) jäi työttömäksi vuonna 1992. Tämän jälkeen hän on ollut VR:llä työllistettynä puoli vuotta 1992-93. Toinen puolivuotisjakso alkoi tammikuun 1995 alussa Saurian kansalaisopistossa Ylöjärvellä opistoavustajan nimikkeellä. Nyt Ake on työttömänä ja karensissa, vailla mitään tuloja. Miksi tässä näin kävi?

Raavas rakennusalan ammattilainen pantiin opiston siivoojaksi, vaikka työnkuvan olisi Sjöstedtin käsityksen mukaan pitänyt sisältää erilaisia avustajan tehtäviä. Vaikka sopimuksen ja tehtävien toisaan vastaamattomuus ärsytti, teki Sjöstedt työtä käskettyä. Lattioiden ja vessanpyttyjen siivouksen lisäksi työhön kuului jonkinverran puhelimeen vastaamista, ei juuri muuta.

"Yhteistyöhön kykenemätön"

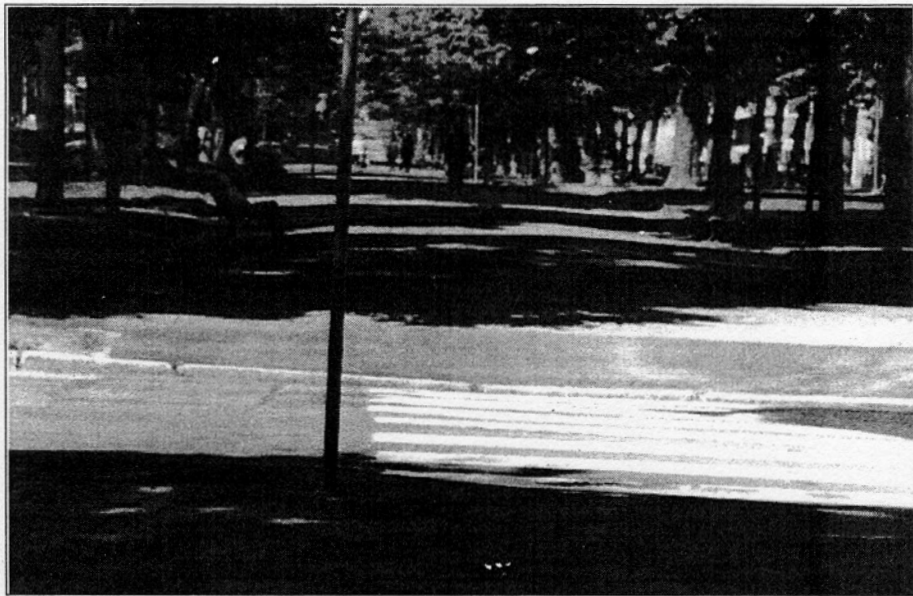
Vähtellen ilmapiiri alkoi kärjistyä. Sjöstedtin kritiikin kohteena ovat opiston rehtori ja kanslisti, joiden suhtautuminen työllistettyyn johti lopulta siihen pisteeseen, että Sjöstedt irtisanottiin 28. helmikuuta lukien.

Pari päivää aiemmin minulle sanottiin, että minun pitäisi tulla töihin vasta puoli kahdeksalta, kun olin tullut seitsemältä. Taustalla oli se, etten saisi hetkeäkään olla yksin työpaikalla ilman muun henkilöstön kontrollia. Sanoin aika suoraan, ettei kanslisti ole oikea henkilö määrittämään työajoitani, kertoo Ake Sjöstedt.

Seuraavana päivänä hänet pyydettiin palaveriin ja irtisanottiin välittömästi, syynä yhteistyökyvyttömyys. Tämä tapahtui sopimukseen sisältyvän neljän kuukauden koeajan sisällä.

Tässä oli selvästi kyse asenteista, jotka opiston sisällä vallitsevat. Siellä on esitetty näkemyksiä, joiden mukaan työttömät saavat kyllä työtä kun vain haluavat. Työllistetty työntekijä ei oikein sovi sellaiseen ilmapiiriin.

Myönnän kyllä, että olen sanonut suoraan ja ronksistikin mielipiteeni. Mutta se on normaali tapa rakennustyömailla, joilla olen työskennellyt liki kolmekymmentä

vuotta. Samalla olen sanonut, että teen kaikki työt mihin määrätään ja koko työllistämisyksikön loppuun saakka, Sjöstedt kertoo.

Ilmeisesti työpaikalla olisi hyväksytty vain täysin hiljainen, kaiken nielevä, olemassaoloaan ja työllistämistään anteeksipyytelevä nymny. Ja mikäli työllistettyä ei yleensä kukaan suvaita ko. työpaikalla, täytyy ihmetellä eikö puolen miljoonan kansalaisen työttömyys ole opettanut mitään.

Yhäkö vielä joillakin on otsaa väittää, että työttömyys on työttömän syy? Itsekö Sjöstedt teki itsestään työttömän jälleen? Vai oliko kansalaisopiston johdolla jotain osuutta asiassa?

Kriittinen ikä

Ake Sjöstedtillä jäi puuttumaan noin neljä ja puoli kuukautta kuuden kuukauden työllistämisyksiköstä, jolla hän voisi nollata lähestyvän 500 työttömyyspäivän rajan. Uusi työllistämiskohde pitäisi löytää aikavälillä, jotta ansiosidonnaisen uusimisen turvaava työjakso

täytyisi ajoissa.

Helmiukuun viimeisen päivän jälkeen ei ole tullut rahaa mistään, sillä Ylöjärven työvoimatoimisto pisti miehen karensiin entisen työnantajan lausuntoon nojautuen. Kun pelkkä "yhteistyökyvyttömyys" ei olisi riittänyt karensin perusteeksi, toimitti opisto uuden lausunnon. Sen mukaan Sjöstedtin rikkeitä olivat "työmotivaation puuttuminen, työajkojen noudattamatta jättäminen ja negatiivinen käytäytyminen".

Aken itsensä selvitys asiasta ja vakuutus halusta ottaa edelleen vastaan kokopäivätyötä ei painanut asiassa. "En ymmärrä työnantajan menettelyä, koska itse olisin ollut valmis jatkamaan työani." Selvityksessään hän ilmoittaa olleensa täysin yllätynyt irtisanomisesta, koska mitään rikkeitä - juopotteusta puhumattakaan - ei ollut. Ennen irtisanomista ei ollut yhtäkään varoitusta tai huomautusta, ei suullista eikä kirjallista. Irtisanomispalaverissa häntä syytettiin ensi kerran 5-10 minuutin myöhästelyistä. Sjöstedt itse vakuuttaa, että työpäivät tulivat täyteen, jopa yli.

- Usein jäin muiden lähde

työpaikalle, että ovat olukasa. Siinä saattoi työaika ylittyä puolellakin tunnilla.

Ake Sjöstedt on työntekoa ja työttömyyttä ajatellen kriittisessä iässä. Maaliskuussa tuli 54 ikävuotta täyteen. Nykyisten pykälien mukaan 55 vuotta täyttänyt saa 60 ikävuoteen saakka ansiosidonnaisen päivärahana työttömyyttä edellään palkan perusteella, ellei 500 työttömyyspäivää ehti tulla täyteen.

Mikälä en saa tätä puuttuvaa reulun neljän kuukauden työllistämisyksiköä täyteen kahdeksan kuukauden kuluessa, menetän tämän edun. Sehän on tehty nimenomaan tässä iässä olevia vaikeasti työtä saavia tai työllistettävää varten. En ole oikein uskaltanut ajatellaakaan, mutta joskus on tullut mieleen että sitäkö tässä haluttiinkin, Sjöstedt pohtii.

Talo myynnissä

Nosturinkuljettaja Ake Sjöstedt on perussuomalainen työmies. Lähemmäs kolmekymmentä vuotta rakennuksilla ja ay-liikkeessä on luonut ammattikunnian ja suhtautu-

mistavan maailmaan, jota ei hetkessä muuteta. Ja onko syyttäkään? Työmies on työmies - työttömänä ja työllistettynäkin.

Työn ja perheen elättämisen ohessa Ake on rakentanut omakotitalon, joka valmistui vuonna 1982. Sen jälkeen meni hyvin kahdeksan vuotta. Sitten tuli avioero, pari vuotta myöhemmin alkoi työttömyys. Nyt on talon jakamiseen otetusta lainasta maksettava yli kaksi tonnia kuussa.

Talo on nyt myynnissä välillä, vaikka en omien käteni työn tuloksesta haluaisi luopua. Yritän myös pitää pakettiautoni, sillä työn saamisessa auto voi joskus olla ratkaiseva apu. Jos vain jostakin saat kuulla työpaikasta, niin ilmoita heti. Tuosta saat puhelinnumeron, sanoo Ake Sjöstedt.

Juttutuokion aikana näin, että nyt on aikamiehellä tosi hätä. Näin että jotain pitäisi tehdä, ja äkkiä. Jäin miettimään, mitä se olisi.

HANNU OTTINEN

Työllistämistuet uudistuvat

Työllistämistuet uudistuvat huhtikuun alusta. Tukien uudistamista koskeva työllisyysasetuksen muutos vahvistettiin presidentin esittelystä. Muutos perustuu työmiesjärjestöjen esittämään selvitysmiehen vuonna 1994 tekemiin ehdotuksiin.

Voimassa olevassa tukijärjestelmässä tukimuodot on määritellyt ja rajattu yksityiskohtaisesti lainsäädännössä. Tukijärjestelmä on muutettu tasajärjestelmäksi. Tukijärjestelmällä selkiytetään ja tukimuotojen määrää vähennetään olennaisesti. Tuet vähenevät 19 tuesta viiteen vuosinaisen tukimuotoon.

Lisäksi työllistämistuki voidaan nykyistä tehokkaammin yhdistää muihin työvoimapaiveluihin, kuten koulutukseen ja kuntoutukseen. Toimenpiteiden avulla voidaan työttömyyden lyhytaikaisen kaltaisuuden sijaan myös parantaa työnhakijoiden työllistymisvalmiuksia ja mahdollisuuskseen palata pitkittyvän työttömyyden jälkeen pysyvään työmarkkinoille.

Vähimmäistyöttömyysaika poistuu

Työllistämistukea voidaan eräitä poikkeuksia lukuunottamatta myöntää vain sellaisen työttömän työllistämiseen, joka on ollut viimeisten kuuden kuukauden aikana vähintään viisi kuukautta työttömänä työnhakijana. Vähimmäistyöttömyysaika on käytännössä johtanut epäkohtiin ja vähentänyt työttömien halukkuutta koulutukseen ja lyhytaikaisten töiden vastaanottamiseen. Jos esimerkiksi yli vuoden työttömänä ollut työnhakija on sairastunut, ollut lyhytaikaisesti työssä tai koulutuksessa yli kuukauden ajan, työnhakijaa ei tällaisen työnhakun katkeamisen jälkeen ole voinut työllistää työllistämisen avulla. Työttömyyden katkeaminen työttömän oman aktiivisuuden seurauksena on poistanut mahdollisuudet tukityön käyttämiseen.

Vähimmäistyöttömyysaika poistuu ja pitkäaikaistyöttömyyden määrittelyä muutuu. Yhtäjaksoisen 12 kuukauden työttömyyden ohella

tuen piirissä voi olla työntekijä, joka on ollut useammassa jaksossa yhteensä vähintään 12 kuukautta työttömänä. Edellytyksenä on, että hän on työttömyyden kokonaiskeston perusteella rinnastettavissa yhtäjaksoisesti 12 kuukautta työttömänä olleeseen. Tarkoituksena on etteivät sattuneet tilapäistyöt ja lyhyehkö koulutusjakso tai muu lyhytaikainen työttömyyden katkeaminen estä tuella työllistämistä. Muutokset eivät vaikuta siihen, että tuet kohdennetaan edelleen erityisesti pitkäaikaistyöttömiin ja nuoriin sekä niihin työttömiin, joiden työttömyys uhkaa muodostua pitkäaikaiseksi.

Tukimuodot

Tukea voidaan edelleen myöntää työntantajille ja työttömille. Täsmällisistä luopumisen seurauksena työntajien tukilaitteita ei määritellä lainsäädännössä. Sen sijaan asetuksessa säädetään tuen vähimmäis- ja enimmäismäärät sitomatta tukea yksittäisiin toimenpiteisiin. Vähimmäismäärä on noin 2 500 markkaa

ja enimmäismäärä noin 4 500 markkaa kuukaudessa työllistettyä kohti. Täsmälläinen tuki voidaan myöntää työhön, jossa työaika on nykyisen 75 %:n sijasta vähintään 85 %:ia kokoaikatyön työajasta.

Tukea voidaan myöntää enintään 10 kuukauden ajaksi kuitenkin niin, että keskimäärin tuen kesto on kuusi kuukautta. Työvoimatoimistoilla on entiseen järjestelmään verrattuna huomattavasti enemmän liikkumavaraa yksittäistapauksissa. Työtönä ei tarvitse sovittaa ennalta määrättyihin tukimuotoihin, vaan työttömän kanssa voidaan suunnitella tukikonaisuus, johon voidaan yhdistää myös koulutus- ja muita työllistämistä parantavia toimenpiteitä. Työttömälle voidaan entiseen tapaan myöntää starttirahaa yrityksen perustamisen yhteydessä sekä työharjoittelutukea.

Kunnille myönnettävien tukien sovelletaan edellä todettuja tukimääriä ja kestoja. Kunnille on entisessä järjestelmässä maksettu muita työllistämistä korkeampi tuki pitkäaikais-

työttömien työllistämiseksi. Pitkäaikaistyöttömiä työllistämisen turvaamiseksi työmiesjärjestö on sitoutunut siihen, että kunnille voidaan käytännössä edelleen maksaa entinen tuki pitkäaikaistyöttömän työllistämiseksi. Tuen määrä on noin 4 300 markkaa kuukaudessa työllistettyä kohti.

Yrityksille ei voida enää myöntää tukea pelkästään lyhytaikaiseen työllistämiseen. Yrityksille myönnettävä tuki muuttuu kehittämis- ja rekrytointitueksi. Tukea myönnettään yrityksen ottaessa työttömän nuoren oppisopimuskoulutukseen. Yritys voi myös saada tukea, jos se työllistää työvoimatoimiston valitsemaan työttömän, ja työllistäminen jatkuu tukijaksan jälkeen toistaiseksi voimassa olevalla työ sopimuksella.

Tukien avulla työllistettyjen määrä on tällä hetkellä ennätyksellisen suuri, tammikuun lopussa työllistettyjä oli 65 000.

Lisätietoa saa työvoimatoimistoista.

Työttömyysturvalain henki on unohtunut

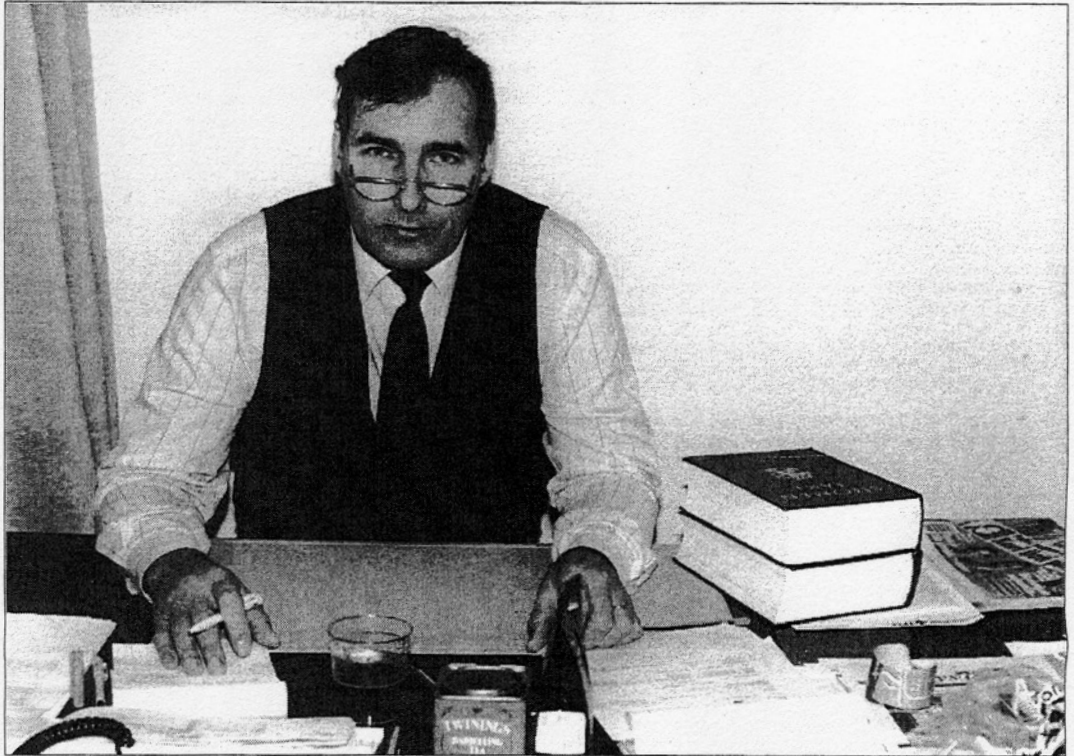
Työvoimatoimikunnat ottaneet poliisin roolin

Humaani Oikeus ry, jonka puheenjohtajana toimin, harjoittaa yleishyödyllistä toimintaa. Pelkästään yhdistyksen puheenjohtajana toimiminen ei voi olla syynä työmarkkinatuen hylkäämiselle. Työvoimatoimikunnan lausunnossa esitetty perustelu, minkä vuoksi minulla on katsottu olevan este kokoaikatyön vastaanottamiselle, on asian arvioimisen kannalta epärelevantti. Vaikka yhdistyksen toimipisteelle on ilmoitettu alustavat aukiolofajat, ei se merkitse sitä, että minä puheenjohtajana olisin sidottu toimipisteen aukioloihin sillä tavoin jatkuvasti ja kiinteästi, että se muodostaisi esteen kokoaikatyön vastaanottamiselle. Yhdistyksellä on myös kannattajia, jotka tarpeen vaatiessa ovat paikalla yhdistyksen tiloissa. Tällä hetkellä yhdistyksessä työskentelee myös työllistämistuella palkattu henkilö.

Olenaisempaa ratkaisun kannalta on huomioida lain henki. Työttömyysturvalain tarkoitukseni on TTL 1 §:n mukaan turvata osaltaan perustoimeentulo henkilölle, joka ollessaan työmarkkinoiden käytettävissä, ei itse aseta esteitä työllistymiselleen. Lain 5 §:n perusteella lähtökohdalla on henkilön oikeus työttömyysturvaan, ellei hän muualta saa vastaavaa etuutta tai ole koulutuksessa.

Minun tapauksessani TTL 5 §:n 1 mom. 8 kohdan soveltaminen vahingokseni on selkeästi työttömyysturvalain tarkoittaman hengen vastainen. Kyseinen lain kohta tarkoittaa elinkeino- tai ammattitoiminnan harjoittamista. Näihin toimintoihin liittyy luontaisesti yrittäjän riski ja/tai tarkoitus hankkia toimeentulo ko. toiminnalla. Huomiota on siis kiinnitettävä erityisesti tämän työn antamaan toimeentuloon tai mahdollisuuteen saada sitä.

Humaani Oikeus ry:n toiminnan tarkoituksena ei ole tuottaa liike- tai ammattituloa eikä muutoinkaan turvata toimeentuloa siinä toimiville ihmisille, koska yhdistyksen toiminta on humanitääristä eikä autettavilta peritä maksuja. Yhdistyksen toi-

Pöytänsä takana istuva Olli Niemitalo on valmis töihin. Soittoa ei ole kuulunut, mutta omasta aktiivisuudesta on rangaistu.

minnasta ei ylipäätään synny minulle eikä muille yhdistyksessä mukana oleville välitöntä tai välillistä taloudellista hyötyä. Jotta Humaanin Oikeus ry. voisi tarjota minulle toimeentuloa edellyttää se, että yhdistys saisi avustuksia eri julkisyhteisöiltä tai muutoin ulkopuolisilta taholta. Näin ei ole tähän mennessä tapahtunut.

Lopuksi haluan korostaa, että minulle ei ole myöskään tehty konkreettista työtarjousta, jolla olisi voitu todeta aiheuttaako puheenjohtajan toiminta tosiasiallisen esteen

kokoaikatyön vastaanottamiselle. En ole myöskään asettanut työvoimaviranomaisille mitään rajoitteita tai ehtoja työllistämiseni.

Katson, että nyt valituksenalainen päätös loukkaa myös minun perustuslaillisia oikeuksiani. Työttömyys ei saa rajoittaa yhdistymisvapautta eikä työttömyysturvan saaminen saa edellyttää "kotiarestia" eikä kaikinpuolista passiivisuutta.

OLLI NIEMITALO
HUMAANI OIKEUS RY:N PUHEENJOHTAJA

Apulaisprofessori Pertti Koistinen:

Yhteiskunnan tulisi tukea Humaanin Oikeus -yhdistystä

Sosiaalipolitiikan opettajan ja tutkijan roolissa olen seurannut Humaanin Oikeus nimisen vapaaehtoistyötä tekevien yhdistyksen toimintaa puolen vuoden ajan, ja voinut vain hämmästellä miten vakavia ongelmia yhteiskunnassamme on, jos asioita katsellaan yksilöiden näkökulmasta.

Auttaessaan kansalaisia maksuttomasti ja vapaaehtoistyötä tekevien asiantuntijoiden apuun turvautuen Humaanin Oikeus tekee mielestäni esimerkillistä ja ennakkoluulotonta pioneiritöitä. Kiinnittäessään huomiota niihin epäkohtiin, joita järjestelmien puutteellinen toiminta aiheuttaa yksilön oikeuksille, Humaanin Oikeus on tuonut yksilön, asiak-

kaan näkökulman järjestelmien toimintaan" ja näin tehdessään se vaalii länsimaisen demokratian parhaimpia perinteitä ja soveltaa niitä uusissa oloissa.

Mielestäni tämän näkökulman korostaminen on erityisen tärkeä nyt kun meillä Suomessa yhä suurempi osa kansalaisista on laman ja työttömyyden johdosta joutunut sosiaaliturvan varaan ja kun samanaikaisesti yhteiskuntamme integroituu hallinnollisena järjestelmänä EU:n.

Mielestäni Humaanin Oikeus -yhdistyksen tähänastinen toiminta on ollut urauurtavaa ja sen toivoisi laajenevan koko valtakuntaan. Toivoisin myös, että sen kautta nousevia esimerkkejä tutkittaisiin ja tie-

toa käytettäisiin hyväksi pyrittäessä kehittämään nykyaikaisten palvelujärjestelmien kuten työvoima-, sosiaaliturva- ja eläkejärjestelmien toimintaa.

Toivoisin myös, että Humaanin Oikeus -yhdistys saisi ansaitsemaansa tukea myös julkisilta organisaatioilta. Nythän sen toiminta perustuu yksinomaan kansalaisten suoraan tukeen. Jos tämän yhdistyksen toimintaa tuettaisiin määrätietoisesti se voisi tuottaa paremmin ja oikeudenmukaisemmin toimivan yhteiskunnan ja samalla kirkastaa Suomen kuvaa oikeusvaltiona.

Mikä on Humaanin Oikeus?

Humaani Oikeus on käynnistänyt palvelustetoiminnan kokeiluluontoisena vuoden 1994 lopulla Tampereella. Työ on tapahtunut vapaaehtoisvoimin ja ensikokemukset osoittavat, että tällaiselle palvelulle on runsaasti kysyntää huolimatta resurssien rajallisuudesta, mikä on vaikeuttanut mm. informaation jakamista toiminnasta.

Palvelujen kysyntä on ollut suurinta eläke- ja työttömyysturvaan sekä toimeentulotukseen liittyvissä kysymyksissä. Myös huonevuokra-asiat ovat aiheuttaneet useita yhteydenottoja. Yhdistys on antanut konkreettista apua neuvomalla menettelytavoista sekä laatinut valituksia hallintoviranomaisten sekä valtion valvonnassa toimivien elimien päätöksiin.

Asiakkailla saatu palaute on ollut myönteistä. Toiminnan epävirallinen luonne ja maksuttomuus sekä tunne todellisen avun saamisesta on yllättänyt asiakkaat positiivisesti. Myös yhteydenottokynnys on edellä mainituista syistä matala.

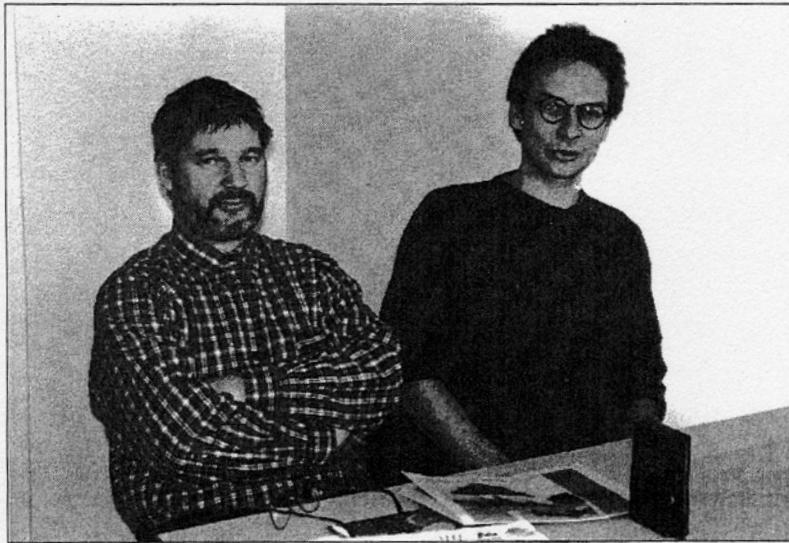
Kissa pöydälle:

Kuka kadehtii ketä?

Työttömien toimitiloissa keskustellaan ahkerasti monenlaisista asioista. Keskustelut kiertyvät monta kertaa kysymykseen, löytyykö työssä käyvien ja työttömien välillä ymmärrystä, puolin ja toisin. Ymmärtääkö työtön ylitöitä, palkankorotuksia, lakkoja? Hyväksyykö työssä käyvä ansiosidonnaisella 'makaavan' työttömän? Eräiseen keskusteluun Tennispalatsissa Helsingissä kutsuttiin mukaan myös työssä käyvä ja mietteet kirjattiin ylös.

BIRGIT: Käyn jatkuvasti entisellä työpaikallani, minulla on hyvät suhteet entisiin työkavereihini. Alussa minuun suhtauduttiin varovaisesti ja uteliaasti. Kaikki kerääntyivät ympärilleni katsomaan, miltä se nyt näyttää ja miltä siitä nyt maataa tuntuu. Ymmärsin, että minusta puhuttiin paljon poissaollessani, ja säälihti. Mutta kun en muuttanut miksiäkään, olin samanlainen oma itseni kuin ennenkin, kiinnostus laimeni.

IRENE: Henkilökohtaisissa ihmissuhteissani olen kokenut, että juopa työssä käyvien ja työttömien välillä on kasvamassa. Minun mielestäni ymmärrystä ei oikein tahdo riittää työssä käyvien taholta. Helpposti ajatellaan siihen suuntaan, että on henkilöistä itsestään kiinni, jos ei ole työpaikkaa.

Toivo Koivisto (vas.) ja Esa Lindroos

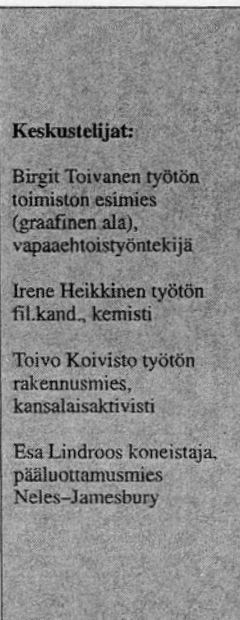
mänä ja kuitenkin tuottavuus on sama kuin muutama vuosi sitten, niin jokuhan ne työt tekee. Kyllä ylityöt pitäisi kieltää.

BIRGIT: Olen nähnyt sellaisiakin tilanteita, että firmassa tehdään mielellömästi ylityötä ja sitten kuitenkin pannaan 30 prosenttia väestä pihalle. Sitä en ymmärrä.

ESA: Ylitöitä tehdään, mutta ylityöiden rajoittamisessa on eräs ongelma. Esimerkiksi meillä porukka tekee 5-10 prosenttia ylityötä joka vuosi. Ihmiset ovat budjetoineet ylityötöitä vakituiseen ansiotasoonsa. Asuntolainan lyhennyksistä selvitäkseen moni on laskenut tienäänsä myös ylityöistä tietyn määrän. Kannatan kuitenkin ylityöiden rajoittamista. Pitemmän päälle se vaikuttaisi palkkatasoon nostavasti siten, että kun ylityöt vähensivät, niin jätkä tajuaisi, että ei se niin kaksinen se palkka olekaan ja alkaisi vaatia palkankorotusta.

Birgit Toivanen

Keskustelijat:

Birgit Toivanen työtön toimiston esimies (graafinen ala), vapaaehtoistyöntekijä

Irene Heikkinen työtön fil.kand., kemisti

Toivo Koivisto työtön rakennusmies, kansalaisaktivisti

Esa Lindroos koneistaja, pääluottamusmies Neles-Jamesbury

Irene Heikkinen

Jokaiselle on kai joku työtön

ESA: En usko, että ihmiset olisivat katkeria työttömille. Jokaisella on tuttavapiirissä joku työtön, minullakin on kotona työtön avovaimo. Kyllä työssäkäyvät tietävät, mistä on kysymys. Myös sen, että eivät ne ansiosidonnaiset niin hirveän isoja ole. Vaikka olisi tienannut

paljon, leikkuri on yläpäässä rankka. Enemmänkin ihmisiä rassaa se työllistämispolitiikan epätasapaino, että toisilla on liikaa töitä ja toiset eivät pääse töihin.

BIRGIT: Sukulaisten parissa olen havainnut hirveää kateutta, jota työssä käyvä tuntee työtöntä kohtaan. Vaikka muuten maailmankatosomus on sama, niin yhtäkkiä on tullut moraalista ristiriitaa. Työssä käyvän mielestä ei ole oikein nostaa

korvausta. Minua, joka saan pientä korvausta ja olen vanha nainen, ymmärretään. Ajatellaan, että eihän tuo enää voi töitä saada. Mutta kun on kysymyksessä nelikympinen mies, niin siinä kyllä syyllistetään.

ESA: Työelämässä ihmiset ovat nykyään aika stressaantuneita. Mutta kyllä se ymmärretään, että työtä ei nyt yksinkertaisesti kaikki voi saada. Meilläkin tulee 300 hake-musta paria aukiolevaa paikkaa

kohti.

Ylitöillä Suomi nousee

Pitäisikö ylityötä rajoittaa?

TOPI: Tämä 8 tunnin työpäivä on ollut ammattiyhdistysliikkeellä taivoitteena jo lähes sata vuotta eikä sitä ole vielä saavutettu, pitempää päivää tehdään yhä. Kun ajatellaan, että 400 000 jatkää on työttö-

Lisää liksaa...

Onko palkankorotusten vaatiminen itsestä näinä aikoina?

ESA: Emme me tehneet palkankorotusvaatimuksia vain itsellemme, tulihan siinä sitten paljon muita perässä. Pari kolme nollavuotta ja miinuksellekin meno oli takana, ja verotus oli kiristynyt. Firman tuottavuus nousi koko ajan ja me halu-

simme osamme siitä.

TOPI: Minä tunnen monia vientialojen työntekijöitä. Ei ne niitä vientivoittoja itselleen saa: jos ne saavatkin kolminkertaisen palkan, niin ne tekevät viisinkertaisen työn.

ESA: Työllisyyden kanssa näillä palkankorotuksilla ei ole mitään tekemistä. Sen todistaa esimerkiksi se, että samaan aikaan, kun me luovuimme palkankorotuksista, paukahti maahan 50000 työtöntä. Ei nämä asiat ole sillä lailla rinnasteisia, että luopumalla palkankorotuksista luotaisiin työpaikkoja. Lisäksi monilla vientiyrityksillä palkkakustannukset ovat häviävän pieni osa kokonaiskustannuksista.

BIRGIT: Ei minua palkankorotusvaatimukset ärsytä. Erityisesti pienipalkkaiset sairaanhoitajat kyllä ansaitsevat korotuksensa, heidän olisi pitänyt saada enemmän. Olen alipalkattujen naisten puolella, lisää liksaa naisille!

IRENE: Kyllä minua jossain määrin ärsyttää nämä lakot, tällaisena aikana ne ovat harmillisia. Ei me työttömäkään voida palkankorotuksia vaatia. Mutta sairaanhoitajien lakko oli ilman muuta oikeutettua.

Risua vai risusavottaa?

Miten työttömyyttä voitaisiin vähentää?

TOPI: En usko, että satoja tuhansia uusia työpaikkoja voidaan luoda, ainakaan rauhanomaisiin keinoihin. Tärkeää olisi, että päästettäisiin eläkkeelle ne, jotka haluavat lähteä. Mutta ei sekään ole kuin marginaaliryhmä, ei sillä hirveän paljon työpaikoa tule.

BIRGIT: Maanviljelijöillä on luopumiseläke mahdollinen 55-vuotiaana, sitä voisi soveltaa työssä käyviinkin. Tiedän monia, jotka olisivat valmiita luovuttamaan työpaikkansa nuoremmille. Sen pitäisi tietysti olla vapaaehtoista. Valtiovalta voisi luoda uusia työpaikkoja julkiselle sektorille, mutta siellä ei nyt ole paljon toivoa, koska julkista sektoria supistetaan.

ESA: Työllistämislvelvoite pitäisi saada takaisin. Mutta sitä en kannata, että ihmiset pantaisiin tekemään jotain hyödyttömiä töitä naurettavalla palkalla, sehän on ihmisen nöyryyttämistä. Ei työssä olo kuitenkaan ole kaikkein ihmisen elämässä, ihmisarvo ei saisi olla siitä kiinni.

IRENE: En missään nimessä kannata mitään hätäaputoita. Joko kunnon työpaikka tai sitten työttömänä. Mielestäni työttömyysaika pitää käyttää sellaisten asioiden tekemi-

seen, joista itsepitää. Minulla ei ainakaan ole ollut mitään ongelmia sen suhteen.

BIRGIT: En ymmärrä tällaisia lausuntoja, että työttömien pitäisi mennä mihin vain risusavottaan. Ja se, että työttömät pakotettaisiin työttömyyskorvauksella töihin, on minusta merkittävää. Kyllähän työstä pitää saada palkkaa.

ESA: Ymmärrän kyllä senkin ajatuksen, että kapakassa istomisen vaihtoehtona joku tarvitsisi jotain aktivointia, mutta sen pitäisi lähteä ihmisestä itsestään eikä pakosta.

BIRGIT: Vapaaehtoistyö on ihan eri juttu, sen periaate on erilainen. Minä esimerkiksi tulen tänne Tennispalatsin talkootöihin joka päivä ihan itseni takia, haluan olla ihmisten kanssa tekemisissä.

Solidaarisuus hukassa?

Miksi ei lakkoilla esimerkiksi vientiveron säätämisen puolesta, että vientiyrittäjien suuret voitot tulisivat oikeudenmukaisesti koko yhteiskunnan käyttöön?

ESA: Sellaista solidaarisuusliikettä ei ole ihmisissä olemassa. Siinä haettaisiin rahaa yhteiskunnan pyörittämiseen, ei itselle. Tällä hetkellä tuntuu, että solidaarisuuden periaankuultaminen on tarpeen, mutta sitä on vaikea löytää.

BIRGIT: Ammattiyhdistysliikkeessä on paljon ihmisiä, jotka eivät ymmärrä työttömyyttä. Ay-liike ei ole niin kauheasti syventynyt siihen asiaan, se ei ole heidän päänsärkynsä.

ESA: Ay-liike on aina ollut ja on tälläkin hetkellä työssä käyvien asialla. Työttömien liikkeen pitäisi painostaa ay-liikettä sisältäpäin näissä asioissa.

Enemmän säpinää!

Onko työttömien toiminta lällyä?

ESA: Silloin Murrostorstaina 1993 Metallin työpaikoilla pääkaupunkiseudulla oli puolen päivän työnsesaus työttömien tukemiseksi ja me lähdimme mukaan mielenosoitukseen. Jälkeenpäin kuulin tyytymättömiä lausuntoja, että "ei-hän siellä ollut työttömiä, vaan enimmäkseen meitä työssä käyviä". Silloin oli vähän sellaista fiilistä, että työttömät eivät tee asiansa hyväksi riittävästi. Ihmeteltiin, miksei siellä ollut sataatuhatta ihmistä. Ja sen jälkeen ei sitten ole tapahtunut mitään, vaikka silloin niin kovasti uhottiin, että tullaan uudelleen. Sitä

kyllä ihmetellään, miksi ei ole näkynyt räväkämpää säpinää.

BIRGIT: Meillä on ollut mielenosoituksia, mutta aika lällyjä ne ovat olleet. Kyllä nyt alkaisi olla suuremman mielenosoituksen aika.

IRENE: Haluaisin tuoda tähän työttömien toimintaan osallistumiseen sen näkökulman, että se vie aikaa työnhailta. Työnhaku on mielestäni jatkuvaa prosessointia, pitää löytää nopeasti kaikki mahdolliset saumat. Työpaikka menee sille, joka ensimmäisenä ehtii. Minun täytyy duunata tätä asiaa koko ajan päässäni.

Liikkeen voima ja heikkous

TOPI: Mielestäni työttömien liikkeen pitäisi esiintyä vähän reippaammin päättäjiin päin eikä arkaila sitä, että tässä tulee nyt hankaan jostain päin. Hyssyttely ei auta, pitäisi toimia reilusti työttömien äänellä. Työttömien liike voisi olla ay-liikkeen omatunto. Työttömien liikkeen voima on se, että siinä on eri ammattialojen ihmisiä ja erilaisen poliittisten liikkeiden ihmisiä yhteisen ongelman edessä. Se voi olla myös hajottava tekijä, mutta mielestäni se on kuitenkin enemmän voima. Pitäisi vain saada aikaan enemmän säpinää, niinkuin Esa sanoi.

TEKSTI: MARJALISA SIIRA
KUVAT: TOIVO KOVISTO

Kissa on nostettu pöydälle. Keskustelu aiheesta voi jatkua.

Kirkko työllistää vastavalmistuneita ja työttömiä

Yhteensä 43 kirkon virkaan valmistunutta nuorta saa puoleksi vuodeksi töitä kirkon yhteisen työllistämistuen turvin. Kirkolliskokous on varannut tälle vuodelle miljoonan markan määrärahan. Töihin pääsee 15 teologia, 10 nuorisoneuvonjohtajaa, 17 diakoniatyöntekijää ja yksi kanttori.

Työllistetyt ovat vastavalmistuneita tai jonkin aikaa työttöminä olleita. Kirkkohallitus jakoi tuen eri ammattiryhmille seurakuntien lähettämien hakemusten suhteessa. Työllistämistukea haki yhteensä 60 seurakuntaa tai seurakuntayhtymää 70 työntekijän palkkaukseen.

Avustukset myönnettiin ensisijaisesti niille seurakunnille, joiden alueella työllistämistöimintaa pidettiin tar-

keimpinä, ja jotka eivät saaneet tukea viime vuonna. Seurakunta saa työllistämistukea 3000 tai 4000 markkaa työntekijää kohti. Miljoonan markan määräraha jaettiin kokonaan.

Kirkollisten ammattien työllisyystilanne on edelleen synkkä. Eriytyisesti vastavalmistuneiden on vaikea löytää töitä.

Helmiä useat kansalaisjärjestöt ja evankelis-luterilainen kirkko solmivat rikosuhriripivystystä koskevan yhteistyösopimuksen. Aliekirjoittajia ovat Ensi- ja turvakotien liitto, Kirkon diakonia- ja yhteiskuntatöiden keskus, Mannerheimin lastensuojeluliitto, Suomen mielenterveysseura, Suomen Punainen Risti, Settlementtiliitto sekä Unioni naisasialiitto.

Yhteydenotot rikospäivystykseen kasvussa

Soitot viime lokakuussa käynnistyneeseen rikosuhriripivystykseen ovat voimakkaassa kasvussa. Aluksi yhden soiton päivävuuhdilla alkanut rikosuhriripivystys saa nyt jopa neljä puhelua päivässä. Aluesihteerit Marketta Suontakanen-Kamaja Tampereelta pitää soittojen lisääntymistä hyvänä tiedonvälityksen ansiona. Julkisuus on tehnyt päivystysnumerosta tutun.

- Yli puolet meille tulevista puhelusta liittyy väkivaltarikoksiin, niistä puolet perheväkivaltaa. Soittoja

on tullut myös varkauksien, ryöstöjen, petosten, liikennerikkomusten ja raiskauksien uhreilta. Useassa tapauksessa soittaja on ohjattu saamaan jatkoapua, esimerkiksi lainopillista neuvontaa. Itse olen ollut tekemässä rikosilmoitusta väkivallasta, toteaa aluesihteerit Suontakanen-Kamaja.

Rikosuhriripivystyksen valtakunnallinen numero on 0600-161661. Numeroon voi soittaa maanantaina kello 13-21 sekä tiistaista lauantaihin kello 17-21. Soitto maksaa 95

Lähetimme eduskuntaryhmille kyselyn työttömyyteen liittyvistä asioista. Määräpäivään mennessä vastauksia tuli Keskustan-, Ruotsalaisen ja Kristillisten eduskuntaryhmiltä. Tästä on hyvä jatkaa!

Kysymykset:

1. Mikä oli ryhmänne keskeinen työllisyyden/työttömyyteen liittyvä tavoite vaalikampanjassa ja kuinka se tulee toteutumaan eduskunnassa/hallituksessa?
2. Jos olette valmiit leikkaamaan työttömyysturvasta, niin kuinka paljon? Entä onko teillä malli kuinka nuo leikkaukset vältettäisiin?
3. Oletteko valmiita pitämään yhteyttä työttömiin TVY:n/Karensis-sanomien kautta koko vaalikauden ajan

KESKUSTAN EDUSKUNTARYHMÄ

1. Keskusta asetti vaaleissa tavoitteeksi työttömyyden puolittamisen vuoteen 2000 mennessä. Talouskasvun kulmakiviä ovat vahva kilpailukyky, matala inflaatio ja valtion velkakierteen katkaiseminen. Toiseksi yritysten työllistämismahdollisuuksia on helpotettava maksurasitteita pienentämällä ja sääntelyä ja byrokraatia vähentämällä. Kolmanneksi tarvitaan aktiivisia työllistämistöimiä esimerkiksi työllistämistukia, uusien yrittäjien starttirahoja ja laajenevaa oppisopimuskoulutusta.

2. Keskusta on esittänyt aktiivivan perustulon käyttöönottamista. Työttömyysturva ja muut sosiaalisen perusturvan osat sovitettaisiin niin, että ihmiset tulevat toimeen ja että nk. kannustinloukot poistuvat. Emme hyväksy, että säästöjen maksuimiehin ovat heikoimpi toimeentulevat ja työelämän nököpuolella olevat.

3. Olemme valmiita pitämään yhteyttä koko vaalikauden ajan.

TERITTU SAVOLAINEN
KESKUSTAN EDUSKUNTARYHMÄ

KRISTILLISEN LIITON EDUSKUNTARYHMÄ

1. Keskeisenä tavoitteena tällä vaalikaudella on Kristillisen Liiton mielestä työttömyyden alentaminen alle 200 000:een. Tähän tulee pyrkiä mm. työllistävien yritysten työnantajamaksuja alentamalla, ottamalla käyttöön uusia työvuorottelu- ja jakamisalleja sekä kehittämällä työsuhteen ehtoja nykyistä joustavammaksi. Myös tutkimus- ja kehitystoiminnan resurssit tulee lisätä.

2. Työttömyysturvaa tulisi uudistaa niin, että se kannustaisi entistä enemmän työn hakemiseen ja vastaanottamiseen. Tämä tulisi tapahtua muutoksilla ansiosidonnaiseen työttömyysturvajärjestelmään. Työttömien perustoimeentulosta on kaikissa olosuhteissa huolehdittava.

3. Kristillinen Liito on toki valmis ja myös halukas pitämään yhteyttä työttömiin ja kuulemaan heidän mielipiteitään. Näin olemme myös aiemmin pyrkineet toimimaan.

MERJA ERÄPOLKU
RYHMÄSIHTEERI
KRISTILLISEN LIITON EDUSKUNTARYHMÄ

RUOTSLAINEN EDUSKUNTARYHMÄ

1. Vaalikampanjan keskeisenä tavoitteena oli kestävä työllisyyden parantaminen. Tämä edellyttää kasvua, kilpailukykyä, matalaa inflaatiota ja valtiontalouden tasapainoutumista. Jos yksikin näistä jää toteutumatta, työllisyyden kestävä paraneminen vaarantuu. Työllistämistä tarvitaan myös enemmän, mutta niillä on aina vain täydentävä funktio. Hallitusohjelma vastaa mlritä täydellisesti tavoitteitamme tästä näkökulmasta.

2. Sitoudumme hallitusohjelmaan, jossa on sovittu n. 1 mrd. leikkauksista v. 1996 budjetissa. Neuvottelujen aikana kaikki mahdollisuudet punnitaan, jotta ihmisten toimeentuloon vaikuttavat leikkaukset jäisivät mahdollisimman pieniksi. Kokonaissäästämisen tarve ei salliinut pienempiä leikkauksia

3. Kyllä

EVA BLAUDET
PUHEENOHTAJA
STEFAN JOHANSSON
SIHTEERI
RUOTSLAINEN EDUSKUNTARYHMÄ

TVY:n vuosikokous evästi tulevaa toimintaa

Itsenäisyyttä ja yht

Huh-huh, sanoivat jyvaskyläläiset työttömien aktiivit perjantaina 31. maaliskuuta illopäivällä. Työttömien valtakunnallisen yhteistoimintajärjestön vuosikokous oli ohi, vieläpä kunnialla. Viikkojen armoiton ryöstys oli tuottanut hyvät kokouspuitteet ympäri maata kokoontuneille yli kahdellesadalle kokousedustajalle ja seuraajalle. Jyvaskylän työttömien "virkaasu" turkoisit haalarit ripustettiin naulakkoon huilamaan.

Jyvaskylän kokouksessa tapahtui merkittävä vaihtovoima suomalaisessa työttömien liikkeessä, sillä kansanedustajaksi valitun mynämäkeläisen Mikko Immonen tilalle valittiin näripöytäinen Märten Grönholm. Ruotsinkielisen Pohjanmaan edustajan valinta on ennakkoluulo-ton teko. Kun Grönholm on lisäksi Euroopan työttömien verkoston ENU:n hallituksen jäsen, tuo valinta myös kansainvälistä ulottuvuutta TVY:n johtoon.

Taistelu työstä ja ihmisarvosta

Avatessaan kokouksen kansanedustajaksi siirtynyt puheenjohtaja Mikko Immonen muistutti TVY:n tärkeimmistä tehtävistä.

- Työttömyyden poistaminen on syvin tavoitteemme, mutta se ei näytä realistiselta mahdollisuudelta lähitulevaisuudessa. Niinpä työttömien järjestöjen on kamppailtava myös työttömien ihmisarvon ja yleisen yhteiskunnallisen oikeudenmukaisuuden puolesta, sanoi Immonen.

Hän kiitti työttömiä ja muita yhteistyökumppaneita TVY:n rakentamisessa järjestön nykyiseen laajuuteen ja toimintavalmiuteen. Immonen evästi seuraajaansaakin muutamalla sanalla.

- Tuleva kausi seuraajallani ei ole helppo. Se on arkaista ja todellista työtä työttömien aseman parantamiseksi. Se edellyttää työttömien toiminnan itsenäisyyttä ja yhteistyökkyisyyttä kaikissa oloissa, oli Immonen testamentti uudelle puheenjohtajalle ja koko järjestölle.

Naiskiintiö ei toteutunut

Puheenjohtajan valinta tapahtui "suorassa kaksivaiheisessa kansan-

äänestyksessä". Vaalissa oli neljä ehdokasta, joista ensimmäisellä kierroksella putosivat Jyvaskylän Tuulikki Väliniemi ja Porin Seppo Harinen. Toisella kierroksella Märten Grönholm sai 95 ääntä ja vastaehtokkaana ollut Inarin Lea Karjalainen 62 ääntä.

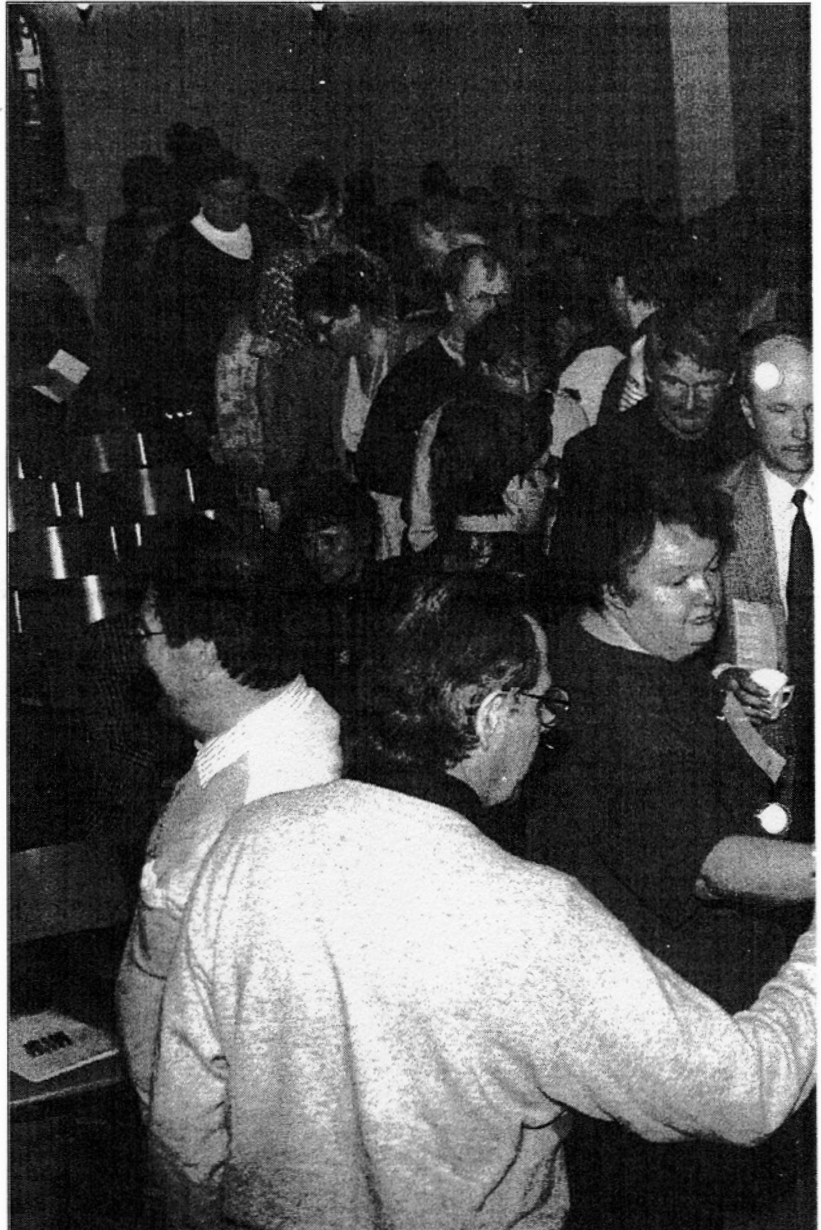
Järjestön hallitus uudistui melkoisesti. Ensinnäkin aiemman pelkän läänijäsen lisäksi Satakunta ja Kaivuu saivat maakuntina omat edustajansa hallitukseen. Puheenjohtajan ja 13 jäsenen hallituksessa on vanhoja jäseniä vain kolme. Jo kokouksessa sai kritiikkiä naisten osuuden väheneminen hallituksessa, sillä varsinaisista jäsenistä ainoastaan kaksi on naisia. Asiasta muistutti puheenvuorossaan mm. Parkanon työttömien toimintaohjaaja Eija Mäkinen. Jäsenet hallitukseen nimeää kunkin läänin yhdistysten kokous.

Työn alle oma sosiaaliohjelma

TVY on rakentunut nykyiseen kokoonsa ja muotoonsa varsin lyhyessä ajassa, eli kolmessa ja puolessa vuodessa. Noin 150 yhdistystä ympäri maan, oma valtakunnallinen lehti sekä toimivat suhteet mm. ay-liikkeeseen ja kirkkoon on merkittävä saavutus. Myös julkisuus on vähitellen alkanut tunnustaa TVY:n aseman työttömien etujärjestönä.

Järjestöllisen rakentamiseen keskittyminen onkin vaihtumassa tietoiseen edunvalvontaan. Toimintasuunnitelmaan kirjattiin tavoite, jonka mukaan TVY laatii oman työllisyys- ja sosiaalipoliittisen ohjelman. Tämä tehdään yhdessä yliopistollisen tutkimuksen, ammattiliittojen ja sosiaalialan yhteisöjen kanssa.

Myös eduskuntaan, erityisesti sinne työttöminä valittuihin tullaan pitämään tiiviisti yhteyttä. Tavoitte-

TVY:n kokouksessa keskusteltiin ja äänestettiin. Asiaista päätettiin yksimielisesti, mutta puheenjohtaja valitti

Arja Luoma, Porvoo.

Ilkka Lautkankare, Oulu.

Jyri Kiikka, Jyvaskylä.

Eija Mäkinen, Parkano.

Sakari Knuuttila, Jyvaskylä.

eistytöitä

n äänestämällä. Äänestyslippuja pudotetaan parhaillaan vaaliummaan.

Lea Karjalainen, Inari.

na on työttömien äänen vahvistumisen eri eduskuntaryhmien ja koko eduskunnan toiminnassa.

Hallitus teki valintoja

Pääsiäisen jälkeen järjestäytymiskokouksensa pitänyt TVY:n hallitus valitsi varapuheenjohtajakseen Uudeksi sihteeriksi valittiin Sirkka Rajala ja taloudenhoitajana jatkaa Pirjo Kankaristo. TVY:n tiedottajana ja Karensisanomien toimittajana jatkaa Hannu Oittinen ja Helsinkiin siirtyneen keskustuomiston työntekijänä toimii Sirkka Raja-

la. Eri toimialojen vastaavat nimettiin myös. Edunvalvonta- ja ay-vastaavaksi valittiin Seppo Haapaharju (SAK). Tuula Vakkilainen (STTK) ja Jorma Aho (Akava). Nuorisovastaavaksi valittiin Ilpo Heltimoinen sekä ruotsinkielisen ja kansainvälisen toiminnan vastaavaksi Märten Grönholm.

TEKSTI JA KUVAT:
HANNU OITTINEN

TERVEHDYKSIÄ TYÖTTÖMIEN KOKOUKSELLE

Tasavallan presidentin ohella TVY:n vuosikokousta tervehtivät ammatilliset keskusjärjestöt, kirkko, Jyväskylän kaupunki ja Euroopan työttömien verkosto ENU.

Jyväskylän kaupungin tervehdyksen esittänyt kaupunginvaltuuston toinen varapuheenjohtaja Heikki Tervaharju muistutti kaupungin työttömyysasteen olevan 25 prosenttia. Se merkitsee 8600 työtöntä, joista pitkäaikaistyöttömiä on 2800.

- Tämä tilanne on heilauttanut kuntataloutta rajusti verotulojen vähetessä ja sosiaalimenojen kasvaessa. Jyväskylän kau punkki on tehnyt tämän johdosta erityisesti istomia, mm. organisaatiomuutoksia sosiaali- ja terveystoimeen. Työttömien yhdistys tekee eri sosiaalialan yhteisöjen kanssa merkittävää työtä, jota kaupunki tukee, sanoi Heikki Tervaharju.

Kirkon tervehdyksen esittänyt pastori Ossi Ojanen totesi viime vuoden olleen historiallinen kirkon ja työttömien yhteistyössä.

-Yhdessä järjestetyt Suomen ensimmäiset ihmisoikeuspäivät opettivat kirkolle aivan uusia tapoja tehdä ihmisten kanssa työtä oikeudenmukaisemman yhteiskunnan puolesta, sanoi Ojanen.

Hän arveli viime vuoden jättäneen kirkolle paljon uusia polun päitä, joita on kuljettava yhdessä tutkien eteenpäin.

- Tällaisia mahdollisia kehityssuuntia me kirkossa näemme. Näemme myös, että siellä missä ihmiset yhdessä yrittävät tehdä oikeita tekoja, siellä toteutuu Jumalan tahto, sanoi Ossi Ojanen.

Ammattiyhdistysliikkeen tervehdykset toivat kaikkien keskusjärjestöjen edustajat. SAK:n puheenjohtaja Lauri Ihalainen muistutti, että uuden hallituksen tärkein tehtävä on käydä käiksi työttömyysongelman voittamiseen. Tästä riippuu Ihalaisen mukaan hallituksen uskotavuus kansalaisten silmissä.

- Hallituksen tuleekin ensitöikseen kääriä hihat ja lähteä kokoamaan työllisyyspakettia, joka antaa jo tänä vuonna useammalle kymmenelle tuhannelle hengelle töitä tai koulutuspaikan, sanoi Ihalainen vaatiin mm. rakentamisen vauhdittamista.

Samaa mieltä oli STTK:n pääsihteeri Seppo Junttila, joka vaati hallitukselta jo kevään aikana työllisyyslisäbudjettia. Tämä ei Junttilan mukaan kuitenkaan riitä, vaan ongelman hoitaminen vaatii erityis- toimia.

- Työttömien mahdollisuudet opiskeluun, ammatillisen osaamisen ylläpitoon, työkiertoon, määräaikaisiin töihin ja erilaisiin harrastuksiin on jatkossa mahdollistettava nykyistä paremmin, sanoi Seppo Junttila.

Hänen mielestään myös työtä vailla olevat ovat osa kansallista voimavaramme, jotka tarvitsevat erityis-työtyöttömyysaikaan.

TVY hakee vastuunkantajia

Vientiteollisuus ja pankit ovat kasinotalouden romahtamisen jälke- n olleet aloja, joiden selviytymistä kaikkien yhteiskunnallisten ta- hujen on pitänyt tukea. On sanottu, että vasta kun vienti vetää, riittää jaettavaa myös sosiaalisesti ja yleensä julkisen sektorin kehittämiseen. Myös pankkien selviytymistä pidetään kansallisena kohtalonkysymyk- senä.

Myös työttömät ovat osallistuneet näihin pakkotalkoisiin menettä- mällä työpaikkansa lakiin perustuvien etujen heikennyksen muodossa. Sekä suuri osa teollisuustyöläisistä että yhteiskunnan palvelusektori ja sen työntekijät on nähty rasitteena, joista täytyy päästä eroon.

Nyt pankit ja vientiteollisuus on pelastettu, sikäli kuin se ulkoisesta tuesta riippuu. Mutta mitä nämä yhteiskunnan tukipilarit tekevät? Sen sijaan että asettuisivat vahingonkorvausvastuuseen kansallisen rikkau- den tarvelemisessä kaksi suurinta liikepankkia fuusioituu turvataakseen kannattavuutensa, joka merkitsee 6000 - 8000 pankkituomihenkilön irtisanomista. Toisinsanoen työttömyys lisääntyy jälleen, vieläpä kansalaisten maksaman pankkituon turvin.

Vientiteollisuus puolestaan pyörii ylikerroksilla, mutta siltä ei vastoin lupauksiaan riitäkään jaettavaa sosiaalisen turvallisuuden kehittä- miseen.

Molemmat tahot siis valehtelevat julkisesti. Tämä ei voi olla vai- kuttamatta yhteiskuntamoraaliin, joka muutenkin on saanut pahoja kolhuja. Miten ahtaalla olevia kansalaisia voidaan syyttää harmaasta taloudesta, jos veromarkoilla tuetut pankit ja vientiteollisuus harrasta- vat todella laajamittaista harmaata taloutta. Pankkirosvot ovat pankki- en sisällä ja vienti vetää -tosin välistä.

Työttömien edunvalvojana TVY vaatii erityisesti pankkeja, vientite- ollisuutta ja poliittisia päättäjiä tuntemaan kansallisen vastuunsa. Sitä tulee tarkastella kansalaisten näkökulmasta, markkinavoimat ja ulko- maiset sijoittajat hetkeksi unohtaen.

On demokratian toimivuuden, kansainvälisen maineemme ja kansa- kuntamme tulevaisuuden peruskysymys, arvostetaanko kaikkia kansa- laisia - siis myös työttömiä - täysivaltaisina kansalaisina. Terveen kansantalouden tunnusmerkki ei ole ainoastaan mahdollisimman suuri taloudellinen voitto, vaan ennenkaikkea sen oikeudenmukainen jako.

Siinäkin tapuksessa, että nopeaa ja pitkäkestoista talouskasvua ei onnistuta saamaan aikaan, on työttömyysongelma kuitenkin pakko rat- kaista. Tämä voidaan tehdä laajamittaisella työnjakamisella.

Suomalainen työttömyysturva on EU-maiden keskitason alapuolel- la. Lisäksi sen saaminen on erittäin monimutkaista. Peruspäivärahalla ja työmarkkinatuella olevien henkilöiden toimeentulon tasoa on tuntu- vasti nostettava.

Työttömät tulevat esittämään ja vaatimaan maan hallitukselta ja eduskunnalta korotusta työttömyysturvan tasoon ja korjauksia työlliy- syyslakiin ja -asetuksiin. Se, että peruspäivärahalla ja työmarkkina- tuella oleville ei katu työeläkettä, on räikeä vääräys, joka pikimmiten on korjattava.

Jyväskylässä 31.3.1995

TYÖTTÖMIEN VALTAKUNNALLINEN YHTEISTOIMINTAJÄRJESTÖ TVY RY
VUOSIKOKOUS

Työttömillä oikeus osallistua kehitysyhteistyöhön

Työttömyysajan käyttäminen mahdollisimman hyödyllisesti - myös koko ihmiskunnan näkökulmasta - oli aikoinaan ajatuksena Suomen Rauhanpuolustajien ja Helsingin Työttömien yhdessä tekemässä aloitteessa työttömän oikeudesta tehdä talkootöitä ulkomailla, esimerkiksi kehitysmaissa tai lähialueilla. Nykyisen lainsäädännön kirjaimellisen tulkinnan mukaan talkootöitä ulkomailla tekevää menettää työttömyyskorvauksensa.

Aloitteessa todetaan mm., että työttömän henkilön osallistumista yhteiskunnallisesti hyödylliseen ja mielekkääseen toimintaan olisi tuettava, ei rangaistava.

Aloitteessa esitetään, että työtön voisi osallistua - menettämättä työttömyyskorvausta - kehitysyhteistyöhön esimerkiksi kansalaisjärjestön järjestämissä työpriskeissa. Tällaista kehitysyhteistyötä järjestävät mm. Kehitysyhteistyön palvelukeskus (KEPA), Työväen Sivistysliitto, Suomi-Nicaragua-Seura ynnä muut järjestöt.

Sama oikeus koskisi myös ympäristösuojelun vapaaehtoistehtäviä ja korjausrakentamisprojekteja lähialueilla itärajan takana, jossa kyllä näitä töitä riittää, mutta raha on tiukalla.

Hyväksyttäväksi toiminnaksi katsottavat tehtävät rinnastettaisiin työvoimapolitiiseen koulutukseen, jolloin talkootyön tekijät olisivat myös työttömyystilastojen ulkopuolella. Kehitysyhteistyöhön haettaisiin kuitenkin kurssille, ja asiasta sovitaisiin kunkin lähtijän kanssa erikseen. Lähtijällä pitäisi olla myös projektin järjestäjän suostus. Edellytyksenä olisi myös, että työtömällä ei ole mahdollisuutta työllistyä kotimaassa projektin aikana.

Aloitetta on nyt pohdittu Työllistämisasiain neuvottelukunnan kansainvälisessä työryhmässä. Työryhmässä asiaa on käsitelty myönteisessä hengessä, ja työministeriön virkamiehet jatkavat asian kehittelyä.

MARJALISA SIIRA

ENU raportoi työttömyydestä KURJUUTTA KAIKKIALLA

Englannin työttömien järjestö NUCC

Työttömyys on virallisten tilastojen mukaan Britanniassa 2.632.000 henkeä (9,3%). Ottaen huomioon etätä lukujen laskentaperusteita on muutettu 32 kertaa, realistisempi luku olisi lähemmäksi 4 miljoonaa. Yli miljoona on pitkäaikaistyöttömiä, siis yli vuoden, 1,5 miljoonaa on ollut työttömänä yli puoli vuotta. Nuorten alle 25-vuotiaiden osuus on myös puoli miljoonaa. Toimeentulotukea saavien määrä on noussut 4 miljoonasta (1991) 5,6 miljoonaa vuonna 1994.

Viime kuukausina joillakin talouselämän alueilla on näkynyt merkkejä paranemisesta, mutta hallituksen toteuttama hiilikaivosten, rautateiden ja terveyspalveluiden yksityistäminen on vaikuttanut näiden alojen työllisyyteen. Lyhytaikaisten työttömyyden määrä kasvaa, monista töistä tulee aivan satunnaisia ja työstä saatavat etuudet tyypistyvät. Kuluneiden viidentoista vuoden aikana hallituksen toimesta työttömien edut ovat kaventuneet ja hakemisen perusteet kiristyneet.

Englannin ja Walesin työttömien keskuksilla ja samoin Skotlannissa on omat alueelliset ja kansalliset verkostot, ja niillä on edustajansa ammattijärjestöjen keskusliiton TUC:n neuvottelukunnassa. Britanniassa on noin 120 työttömän TUC-keskusta, näistä 24 Skotlannissa. Useimmat ammattiliitot tukevat työttömien keskusjärjestön työtä.

Näin on mahdollisuus jakaa kokemuksia ja saada tukea sekä puolin ja toisin. Toiminta on poikunut sosiaaliturvaneuvontajärjestön kehittämisen ja erilaisia aloitteita. Työttömien järjestö kehittää suhteitaan toisiin järjestöihin jotka hoitavat samantapaisia asioita.

Keskukset ovat kooltaan ja resursseiltaan vaihtelevia, mutta päämäärät ja toimintatavat ovat yhteiset: neuvonta ja avustus toimeentuloon liittyvissä kysymyksissä, koulutuskurssien tarjonta, kampanjat, yhteydet työssäkäyvien ja työttömien kesken ja hallituksen vääristyneiden työllisyytilastojen oikaisu.

Irlannin työttömien järjestö INOU

Työttömyyden kasvu Irlannin tasavallassa tasoittui 1994 noin 300.000 hengen tasolle (17% työvoimasta). Osittain tämä johtui lamakauden päättymisestä, mutta pääosin laajamittaisesta työpaikkojen luomiseen tähtäävistä ohjelmista.

Rauhan vaikutus (jos se toteutuu) työttömyyteen on monitahoinen. Pohjoisessa ennustetaan turvallisuustyöntekijöiden määrän jyrkkää pudotusta, mikä koskee etupäässä hyväpalkkaisia tehtäviä. Etelän turvallisuuspalvelusta vapautuvilla säästöillä on suoranaisemmin myönteinen vaikutus, mutta toisaalta voi tapahtua työpaikkojen vähe-

Lontoon työttömät ja asunnottomat kampanjoivat kaduilla - monet myös asuvat siellä. Kuva Hannu Oittinen.

nemistä esimerkiksi armeijassa.

Joulukuussa 1993 Irlannin hallitus, ammattiliitot ja työnantajat allekirjoittivat kolmannen kolmivuotisen kansallisen sopimuksen. Tässä sovittiin palkkatasoista ja suunnitellusta työpaikkojen perustamisesta, sosiaalimaksuista jne. Sopimuksessa tähdättiin n.20.000 uuteen työpaikkaan vuosittain. Sosiaalimaksut suhteutetaan inflaatioon. INOU on perustanut työttömien toimipisteitä Corkissa, Claressa ja muilla paikkakunnilla. He ovat julkaisseet mittavan ohjekirjan Irlannin tasavallan työttömille (presidentin julkistamana) ja perustaneet työryhmiä aiheena maaseudun-, naisten ja vammaisten työttömyys. Tapaukset Työministerin, valtion työllisyysviraston ja sosiaalipalveluviraston kanssa ovat säännöllisiä. Järjestö on yhteydessä säännöllisesti Tanskan ja Saksan yhdistyksiin.

Hollannin työttömien liitto

Työttömyysluvut vaihtelevat välillä 400.000-700.000. Virallisiin lukuihin tulisi lisätä teollisuuden vaje- ja työttömyyskeskukset ja perusturvan varassa olevat naiset. Alkuvuodesta työttömyyden väitettiin voimakkaasti nousseen. Tämä oli tekosyy työttömyyskorvauksen ja etenkin korvauksen piiriin oikeuttettujen rannkaan karsintaan.

Vaikka talouselämän todetaan elpävän, yritysten uudelleenorganisoituihin jatkua ja työntekijöitä jää työttömäksi. Työpaikkoja on enemmän, mutta näistä on enenevä määrä osa-aikaisia. Hollannissa minimipalkat ja tuotantokustannukset ovat samaa keskitasoa tai alemmat kuin useimmissa Länsi-Euroopan maissa.

Kuitenkin talousministeriö ja työnantaja väittävät palkkatasoa liian korkeaksi.

Matalapalkkojen (etenkin etuukien) ja korkeiden tulojen ero on vuodesta vuoteen kasvanut. Tämä politiikka jatkuu, sen tuloksena ei ole lisää työpaikkoja vaan lisää köyhyyttä.

Sosiaaliministeriö perusti 1993 lähiyhteistyöryhmän, johon osallistuu työttömien liiton lisäksi useita muita järjestöjä. Ryhmän puitteissa lähetettiin pääministerille ja hallituspuolelle 10 sivun kirjelmä työttömien, toimeentulotukea saavien ja teollisuudesta eläkkeelle siirrettyjen asemasta.

Neljättä vuotta on jatkunut oma koulutus oman työn organisoimiseksi. Tähän kuuluu yksitoista kolmen päivän kurssia kolmen vuoden aikana, joka vuosi osanottajia on ollut n. sata. Vuodesta 1993 järjestö on ollut jäsenenä työryhmässä, joka valmistele Hollannin lausunnon tämän vuoden YK:n Kööpenhaminassa pidettävään yleiskokoukseen.

Tanskan ENU

Tanskan ENU:n arvion mukaan työttömien lukumäärä on 800.000 eli 25%, velvoitetyöllistetyt ovat poissa tästä luvusta. Työttömyyskorvauksiin oikeuttettujen määrä on supistettu ja työttömien liikkumisokkeutta rajoitettu.

Velvoitetyöllistetyillä ei ole mitään oikeutta neuvotella palkoista tai työolosuhteista. Joka seitsemäs julkisen hallinnon palveluksessa ollut on korvattu velvoitetyöllistetyillä työttömällä, mistä ei makseta palkkaa vaan pelkkä työttömyys- tai sosiaalivastuu.

Sosiaalietuuksien menettämisen

uhalla osa velvoitetyöllistetyistä oli lakossa 7 viikkoa oikeuksien puuttamisen vuoksi. Lakon seurauksena jotkut ammattiliitot alkoivat organisoita velvoitetyöllistettyjä ja paikkoitellen ottaneet heitä jäseniksi.

Yhdistyksellä on toimintaa ja yhteistyötä ammattiliittojen kanssa uusia lakeja vastaan. Tavoitteena on myös luoda uusia miellekkäitä ja ympäristöä suojaavia työpaikkoja, säällisten elinolojen turvaaminen työtä vailla oleville ja työtajan lyhentäminen 30 tuntin viikossa palkkaa alentamatta.

Unkarin työttömien järjestö MAEOSZ

Täystyöttömien lukumäärä on virallisesti 557.000, mutta 200.000 työtöntä saa valtiolta vajeata korvausta. Valtiolle on luotu työvoimatoimisto -ja korvausjärjestelmä, mutta ne eivät toimi tyydyttävällä tavalla.

Vain satunnaisesti on saatavilla neuvonta-apua ja viranomaisten suhtautuminen on välinpitämätöntä ja virallista. Hallitus on käyttänyt 3% bruttokansantuotteesta suurin aktiivisiin työllisyystukitoimiin (tuudelleenkoulutus, julkiset työt, palkkatuki jne.). Toimenpiteiden tehokkuutta ei ole arvioitu, mutta yleinen taluudellinen ja sosiaalinen kehitys on heikentänyt niiden vaikutusta.

Järjestö on ottanut osaa työllisyyslain muutostöihin ja tehnyt lain sisältöä koskeviin muutoksiin. Työministeriön kanssa on valmisteltu virallista lausuntoa joka takaa paremmat mahdollisuudet työttömien mielipiteen esittämiseen ja uusien keinojen hakemiseen työttömyyden helpottamiseksi.

Professori Antti Kasvio:

Mistä miljardi uutta työpaikkaa?

Vielä nykyaikaisten hyvinvointivaltioiden rakentamisaikavaiheessa valtaosa maailman väestöstä eli maaseudulla, missä ihmiset saivat niukan ja luonnonolojen vaihteluista riippuvaisen elantonsa paikallisen omavaraistalouden piiristä.

Nykyisin maaseutu ei enää pysty elättämään näiden alueiden nopeasti kasvavaa väestöä. Kyse ei ole vain väestönkasvusta sinänsä, vaan myös eroosio on kuluttanut maaperää, ja kasvava osa maapohjasta käytetään muun muassa teollisuuden ja kaupungistumisen, suuren mittakaavan tehoviljelyn sekä vientituotannon tarpeisiin.

Koulua käyneet ja satelliittikanavien välityksellä moderniin länsimaiseen elämäntapaan kosketuksen saaneet nuoret eivät myöskään halua enää jatkaa edeltävien sukupolvien perinteisiä elin- ja kulutustottumuksia, mikäli sellainen mahdollisuus olisi olemassa.

Professori Antti Kasvio.

Kasvava osa kehitysmaiden nopeasti kasvavasta väestöstä on siksi nykyään siirtymässä asutuskeskiksi, joissa normaalia ansiotyötä on yleensä tarjolla vain onnekkaimmille. Modernin sektorin työllistämismahdollisuuksia rajoittaa osin se, että useimmat kehitysmaiden hallitukset ovat sitoutuneet talouksiensa liberalisointiin ja julkisten menojen kurssipitämiseen. Suojatun sektorin sijasta työpaikkoja avautuu siten lähinnä kansainvälisen sijoitustoiminnan välityksellä.

Suurin osa asutuskeskusten väestöstä joutuu kuitenkin hankkimaan elantonsa epävirallisen talouden piiristä, erilaisia tilapäisiä töitä tekevällä sekä osin lain piiriin ulkopuolella toimien. Lopputuloksena on se, että esimerkiksi YK:n maailmanlaajuisen sosiaalisten ongelmien huippukokouksen alla tehtyjen laskelmien perusteella nykyisin noin 7-800 miljoonaa maailman koko työkäisestä väestöstä on joko koko-

naan vailla työtä tai tavalla tai toisella vajaatyöllistettyinä.

Tässä merkityksessä olemme siis ajautuneet varsin kauas tilanteesta, jossa voisimme puhua työn oikeuden yleismaailmallisesta toteutumisesta. Emme myöskään enää selälaisissa maailmassa, jossa työn puuttuminen olisi lähinnä vain tai edes ensisijaisesti kehittyneitä teollisuusmaita koetteleva ongelma.

Tulevan kehityksen kannalta tilanteen tekee erityisen ongelmalliseksi se, että monissa kehitysmaissa väestön ikärakenne on nykyään tavattoman nuori. Esimerkiksi eräissä Lähi-Idän maissa enemmän kuin puolet väestöstä on alle 20-vuotiaita.

Tämä merkitsee sitä, että työtä tarvitsevien lukumäärä lisääntyy lähivuosina todella nopeasti. YK:n piirissä on esitetty laskelmia, joiden

mukaan maailmassa tarvittaisiin lyhyen ajan sisällä tuhat miljoonaa uutta työpaikkaa jo olemassaolevien lisäksi, mikäli edessä olevat työllisyysongelmat haluttaisiin todella ratkaista.

Viime aikoina on tullut myös selkeästi esiin, ettei työn ja toimeentulon mahdollisuuksien puuttumisesta ole kyse vain vaikeasta taloudellisesta ja sosiaalisesta ongelmasta, vaan myös vakavasta poliittisesta räjähdyksineestä. Muun muassa islamilaiset ääriliikkeet Pohjois-Afrikassa ovat rekrytoineet taistelijoikseen paljon nimenomaan työtä ja toivoa vailla olevia sekä muusta yhteiskunnasta irrallaan olevia nuoria miehiä.

Kirjoitus on osa Antti Kasvion alustuksesta Tampereen Kaupungin työllisyysseminaarissa 4.4. 1995.

Tuetut lomat haettavina!

Lomien pituus 6 vrk., täysihito, vapaa-ajan ohjaajan palvelut
Omavastuu säätiön lomakodeissa Lautsiassa ja Panganrannassa 50 mk/vrk., lapset alle 12 v. ilm.

Anom.: Pvv. Lomakotisäätiö, puh. 90-447 796, Lautsian Lomakeskus, 14680 Alveltula (Hauho), puh. 917-431 51, kesäk. -95 alusta 917-6543 151 ja Panganrannan Lomakoti 72400 Pielavesi, puh. 978-884 361

*Lautsian Lomakeskus
Panganrannan Lomakoti*

KEVÄÄN TYÖVOIMAKOULUTUSPAIKAT HAUSSA!

MYNTIALAN KOULUTUS

Koulutus alkaa 29.5.95 ja kestä 3-7 kk. Hakuaika päättyy 9.5.95

MYNTITYÖN UUDET KUVIOT

Koulutus alkaa 29.5.95 ja kestä 6 kk. Hakuaika päättyy 9.5.95.

KIRVESMIEHEN KURSSI 6 kk

SISUSTUSKIRVESMIEHEN KURSSI 3 kk

MUURARIN KURSSI 6 kk

RAKENNUSMAALARIN KURSSI 6 kk

RAKENNUSTEN ENTISÖINTIMAALARIN KURSSI 6 kk

KORJAUSRAKENTAJAN KURSSI 6 kk

KORJAUSRAKENTAJAN TÄYDENNYSKURSSI 3 kk. Hakeutuminen jatkuvasti.

METALLIALAN PERUS- JA JATKOKOULUTUSTA LEVY/HITSAUS- JA KONEISTUSALALTA

Hakeutuminen jatkuvasti.

TYÖKALUNVALMISTAJAN KURSSI

3-12 kk. Hakeutuminen jatkuvasti.

KONEPAJATEKNIIKAN JATKOKURSSI

Koulutus alkaa 5.6.95 ja kestä 5 kk. Hakuaika päättyy 12.5.95.

Koulutukseen hakeudutaan lähimmän työvoimatoimiston kautta, josta saa lisätietoja kurseista ja sen aikana maksettavista taloudellisista eduista. Tarkempia tietoja kurseista saa Tampereen Työvoimatoimistosta, puh. (931) 240 8111.

TYÖVOIMAKOULUTUS

Oikeus työhön on kestävä vaatimus

TVY

in kokouksessa piti alustuksen oikeudesta työhön entinen kansanedustaja, valtiopäiväneuvos Sakari Knuutila. Hän muistutti perustuslain velvoitteen edelleen olevan olemassa, vaikka kansalaisten oikeutta palkkatyöhön yrittäen joillakin tahoilla kyseenalaistaa.

Riittävä perustelu ei ole se, että lakia ei ole noudatettu ja ryhdytty riittävän tehokkaisiin toimiin työnsaannin perusoikeuden toteuttamiseksi. Sen vuoksi uusi eduskunta on tärkeän periaatteellisen ratkaisun edessä: mikä asema työllisyyskysymyksellä on muiden tavoitteiden joukossa, sanoo Knuutila.

Hän huomautti, että puolen miljoonan kansalainen on tehtävä, jo-

ka ei onnistu perinteisillä keinoin. Niiden rinnalla tarvitaan tulojen uudistamista, radikaaleja muutoksia työajossa, veropohjan laajentamista työomatulojen ja robottien suuntaan.

Knuutilan mukaan työllistämistointia tarkittaessa on lähtökohdaksi otettava suomalaisen yhteiskunnan tarpeet. Tällöin tulevat kysymykseen mm. asunon ja ympäristön kunnostaminen sekä ylitöiden ja muun liiallisen työpaineen vähentäminen.

On myös nähtävä, että olemme siirtyneet aikakautteen energian lisääntyneen käytön ja korkean teknologian avulla niin, että ihmistyötä ei tarvita enää läheskään yhtä paljon. Silloin ainoa ratkaisu voi olla vain työmäärän uusjako ja radikaalisti vähennetty työaika, sanoo Sakari Knuutila.

VOITKO SAADA TALOUDELLISTA TUKEA LOMALLES?

UUTTA SYKETTÄ ELÄMÄÄN

Solaris-lomat myöntää lomatuken sosiaalisiin, taloudellisiin ja terveydellisiin perusteisiin. Voitko sinä saada lomatuken? Postita kortti ja ota selvää.

Solaris-lomalle kannattaa lähteä muutenkin - viihtymään, rentoutumaan ja nauttimaan hyvistä hetkistä. Mukavissa lomapaikoissa, mukavien ihmisten parissa. Ja aina edullisesti.

HALUATKO...

- Hemmotella itseäsi Lisäetuja lomapaikoista
 Viettää edullisen loman Lomavuorokausia kaupan päälle

Kysy lisätietoja ja tarjouksiamme:

KYLLÄ! Lähettäkää minulle

- Tietoja tuetuista lomista
 Lomapaikkaesite
 Lomatarjouksia
 Järjestän ryhmämatkoja, lähettäkää tarjouksia

Muista rasti! Tilaa jo tänään!

Nimi

Lähiosoite

Postinumero ja -toimipaikka

Liimaa tähän 2,80 markkan postimerkki

SOLARIS
Kauppakaarre 1
00700 HELSINKI

Työttömien terveydenhuollossa ongelmia ja käyttämättömiä mahdollisuuksia

Aikuisneuvolat tarjoavat apuaan

Tampereen kaupunki toteuttaa Terveyttä kaikille vuoteen 2000 ohjelmaan liittyvän projektin, jonka tarkoituksena on selvittää työttömyyden ja terveyden välisiä yhteyksiä ja kehittää terveyspalveluja vastaamaan paremmin työttömien tarpeita.

Terveystarkastus järjestetään noin 500:lle 18-64 vuotiaalle pitkäaikaistyöttömälle, joista osa on ansiosidonnaisella päivärahalta, osa peruspäivärahalla ja osa työmarkkinatuella. Tarkastukset alkoi maaliskuun alkupuolella ja kestävät kesäkuun lopulle saakka.

Yksittäinen terveystarkastus kestää noin kaksi tuntia. Asiakas täyttää haastattelukäytävän, jonka pohjalta keskustellaan. Tutkimuksia ovat mm. verenpaine, kolesteroli, hematoriikki, lihaskuntotesti (vatsa-, jalka- ja käsilihakset). Halutessaan asiakas voi päästä maksuttomaan hammastarkastukseen ja perusteelliseen näöntarkastukseen.

Miehet yllättivät aktiivisuudellaan

Oletimme, että noin puolet kutsukirjeen saaneista varaisivat ajan terveystarkastukseen. Käytäntö on kuitenkin osoittanut, että vain 20-30 prosenttia kutsutuista varaa ajan. Tämä on ollut pettymys, sillä oletimme että kiinnostus olisi suurempi. Toivottavasti osallistujien määrä kasvaa jatkossa.

Positiivista on ollut miesten aktiivinen osallistuminen tarkastuksiin. Naisia ja miehiä on käynyt tarkastuksissa yhtä paljon, vaikka alkuun arvelimme naisten osuuden nousevan suuremmaksi. Ikäjakauksena on ollut yllätys ja pettymys, sillä nuoria on tullut varsin vähän. Esimerkiksi nuorille suunniteltuja

lista harkita, tarvitaanko erikseen työttömille suunnattuja terveystarkastuksia, vai riittäisivätkö jo olemassaolevat palvelut.

Suomessa työkäisten terveydenhuolto rakentuu varsin laajasti työterveyshuollon varaan, ja kun ihminen jää työttömäksi, menettää hän samalla oikeuden käyttää työterveyshuollon palveluja. Tämä on monelle varsin suuri menetys. Kun ei ole enää tuttua ja turvallista paikkaa mihin voisi mennä ongelmien, ei osata hakea apua mistään muualta-kaan.

Aikuisneuvola on tuntematon

Esimerkiksi aikuisneuvolatoiminta on monelle täysin vierasta jo käsitteenäkin, vaikka aikuisneuvoloiden terveydenhoitajien vastaanotot on nimennöydytetty aikuisille, jotka eivät ole työterveyshuollon piirissä. Aikuisneuvola sijaitsee yleensä samoissa tiloissa, missä kunkin alueen äitiys- ja lastenneuvolatkin.

Oman alueen terveydenhoitajan tai perusterveydenhoitajan vastaanotolle voi tilata ajan kaikissa terveyden- ja sairaanhoidollisissa asioissa. Painopiste aikuisneuvolatyössä on asiakkaan tukeminen eri elämäntilanteissa ja yksilökohtainen terveysneuvonta. Aikuisneuvolassa voi myös mittaattaa verenpaineensa, poistaa ompeleet ja joitakin tavallisimpia verioikeitakin on mahdollista tutkituttaa samalla.

On tietenkin hyvä, jos työttömät oppivat käyttämään aikuisneuvolan palveluita ja yleisiä terveyskeskuspalveluita. Aikuisneuvoloiden asiakaskunta ei kuitenkaan voi kasvattaa kovinkaan paljon. Mikäli työttömät oppivat käyttämään niitä laajamittaisesti, loppuvat niiden resurssit.

Terveystarkastuksessa kysellään ja tutkitaan sekä hymyillään. Kuva Hannu Oittinen.

ryhmiä ei ole voitu aloittaa osanottajien vähyyden vuoksi.

Tarkastuksen jatkoksi tarjotaan jokaiselle mahdollisuutta osallistua erilaisiin ryhmiin. Meillä on tarjolla esimerkiksi psykologin vetämiä myönteisen ajattelun ja aktiivisuuden ryhmiä, erilaisia keskusteluryhmiä työttömille aikuisille, laihdutusryhmiä, kulttuuri-ryhmiä ja asiakkaiden toivomuksesta olemme muodostamassa kuntosalin- ja kuntoliikuntaryhmiä.

Tätä Tampereen projektia voi kutsua tutkimus-, kehittämis- ja kokeiluhankeksi, jonka vaikutuksia aikuisväestöön tutkitaan ja seurataan. Myös tarkastukseen osallistumattomien kutsuttujen syyt olla osallistumatta pyritään selvittämään.

Tampereen kaupunki käyttää hyväkseen tämän projektin tuloksia suunniteltaessa työttömien palveluja normaalin perusterveydenhuollon puitteissa. On kuitenkin aiheel-

Kelan "säätöt" hyötykäyttöön

Sen tähden on tarpeellista pohtia, voisiko työterveyshuolto ottaa työttömät asiakkaikseen. Niillä on henkilökuntaa ja muita voimavaroja, mutta maksaja puuttuu. Koska Kela säästää työttömyyden vuoksi huomattavasti työnantajille maksettavia työterveyshuollon korvauksia, voisi ajatella että Kela osallistuisi työttömien terveydenhuollon rahoittamiseen.

Se olisi myös työttömyyden torjuntaa, sillä esimerkiksi Tampereella on lukuisia työterveyshoitajia työttömyyskortistossa ja kalliit laitteet ovat vakaakäytössä. Olisiko tässä yksi käyttämätön mahdollisuus?

PÄIVI SIRÉN
TERVEYDENHOITAJA

Ajankohtaista tietoa lamasta, työttömyydestä, säästöpolitiikasta ja hyvinvointivaltion kohtalosta.

Pertti Honkanen Julkinen sektori

Muistiinpanoja säästöpolitiikasta ja yksityistämisestä.
Hanki ja Jää 1995. 224 s.

Kirja paneutuu suomalaisen yhteiskunnan tämän hetken polttavimpiin ongelmiin esittäen katsauksen 1990-luvun talous- ja sosiaalipolitiikkaan. Keskeisiä teemoja ovat lama, työttömyys, säästöbudjetit ja yksityistäminen. Kirja on puheenvuoro keskusteluun, jossa hyvinvointivaltion ja julkisen sektorin oikeutus asetetaan toisinaan lähes kokonaan kyseenalaisiksi. Taus-taksi esitetään myös havaintoja Yhdysvalloissa ja Isonsa-Britanniassa 1980- ja 1990-luvuilla tapahtuneista muutoksista ja yksityistämispolitiikasta.

Otsikoita: "Sosiaalipolitiikka ja talous", "Edelläkävijät: Thatcher ja Reagan", "Yksityistäminen globaalina projektina", "Valtiovalan passiivisuus ja työttömien aktiivisuus", "Eläkekuplat ja -pommit", "Epäterveellisiä leikkauksia", "Vihreä hyvinvointivaltio".

Kirja on saatavilla:

- Hyvin varustetuissa kirjakaupoissa. Ovh 118 mk.
- Kirjakanavan kirjakaupassa, Fredrikinkatu 51-53, 00100 Helsinki (ark. 9:00-16:30)
- Kirjan voi tilata Kirjasuora Oy:stä, PL 377, 00101 Helsinki, puh. (90) 6851 566; suoramyntihinta 89 mk + postikulut.

RAKENNUSLIITON LOMAPAIKKOJA

Siikaranta
Koulutus- ja kokouskeskus, Hotelli-Ravintola

Siikarannan koulutus- ja lomakeskus tarjoaa hyvin varustetut hotellihuoneet (tv, wc ja suihku joka huoneessa). SAL:n lomatulla ohjattuja lomaa niin työssä käyville kuin työttömillekin ja kuntolomia kunkin ryhmän mukaisilla erikois-ohjelmilla. Käytössä ovat kuntosalin, tenniskentät, muut pelikentät sekä veneitä. Saunaosasto tai rantasauna tarjoavat rentouttavat löylyt liikunnan päälle. Tervallamin 2 000 hehtaarin retkeilyalueelle (suurin Etelä-Suomessa) on vain pari sataa metriä. Mahtavat mahdollisuudet patikoita, sienestää, marjastaa ja tutustua ainutlaatuisen Nuuskion järviylängön luontoon. Jos Linnamäki tai Korkeasaari kiehtoo, pääset pihasta busseilla Helsingin keskustaan. Varaukset ja tiedustelut numerosta 90-867 971.

Rantakunnas

Rakennusliiton omistama lomaviikotapaikka (12,5 ha) sijaitsee Pohjanlahden rannalla Luudenkaupungin Pyhämaan kylässä. Alue rajoittuu Isojärveen. Rantaviivaa on yhteensä 600 m. Käytössä on 2 saunaa, takkahuone, keittokatos, 8 mökkiä, teltauusmahdollisuus, myös asunotouunpaikkoja. Tiedustelut 1.6.-31.8. keskiyöstä sunnuntaihin Rantakunnasta 922-873 197.

Mäntyniemi

Mäntyniemen lomakeskuksen omistaa Mäntyniemi-säätiö ja sen toiminnasta vastaa Solaris-lomat. Mäntyniemen Lomakeskus sijaitsee Suomenlahden rannalla, Pyhtään Munapirtissä, 30 km Kotkasta länteen. Helsingistä on matkaa n. 120 km. Päärakennuksessa on huoneita 16 ja rivitaloissa 12. Kaikissa huoneissa on suihku, wc, TV ja puhelin. Rivitaloissa myös jääkaapit. Laajennusosassa saunatilat, uima-allas, vapaa-ajanviettotilat, kuntosalin sekä peli- ja lasten leikkihuone. Ravintola A-oikeuksin, jossa paikat 100 hengelle. Tarjolla myös hierojan ja kosmetologin palveluksia. Vapaa-ajan ohjaaja ohjelmoin lomaviikot. Kesäaikana lämpimää savusauna. Moottorivene liikennöi aikataulun mukaisesti rannastamme. Lomalaisten käytössä on veneitä ja kalastusluvat sisältyvät loman hintaan. Varaukset suoraan Mäntyniemestä 952-353 3084.

Projektissa ovat Tampereen kaupungin lisäksi mukana Tampereen yliopiston terveystieteen laitos ja sosiaalipolitiikan laitos, Tampereen terveydenhuolto-oppilaitos, Tampereen mielenterveyskeskus, A-klinikka, Tampereen seudun työttömät ry sekä Tampereen työvoimatoimisto.

Työttömillä vaihtoehto miljardileikkauksille:

Säästötarve vähenee työllä ja verotuloilla

Yksittäiset työttömät perheineen, työttömien yhdistykset sekä Työttömien valtakunnallinen yhteistoimintajärjestö TVY ry ovat ottaneet järkyttäneinä vastaan tiedot hallitusohjelman säästötoivoista. Kotitalouksien 10 miljardin markan säästöesitys, josta miljardi markkaa työttömyysturvasta, osoittaa että säästöjen todellisia vaikutuksia kansalaisten elämään ja kansantalouteen ei ymmärretä.

Kun työtä ei kerta kaikkiaan ole, ei nykyistä aktiivisempi työllisyyspolitiikkakaan auta asiassa, se ainoastaan siirtää avun tarvisijat luokulta toiselle. Kaikki eivät myöskään voi ryhtyä yrittäjiksi. Toisin sanoen työnantajien on tunnettava vastuunsa ja ryhdyttävä työllistämään. Työttömät ovat uhratuneet kylliksi erityisesti vientiteollisuuden ja pankkien hyväksi.

Vaikka luvassa on kevään aikana työllisyyslisäbudjetti - mikä on tervetullut asia - ei sillä korvata miljardileikkauksen aiheuttamia inhimillisiä kärsimyksiä. Lisäbudjetin työt kohdistuvat harvoille (tällaisen työttömyyden oloissa) kun taas leikkaukset kohdistuvat kaikkiin. Lisäbudjetilla on merkitystä vain silloin kun sen tuomaa hyötyä ei viedä pois toisella kädellä. Leikkausarve vähenee ja lakkaa kun kansalaisten annetaan tehdä työtä.

Kyse ei ole pelkästään rahasta, vaan myös yhteiskunnallisesta moraalista ja demokratiasta sekä kansalaisten omanarvontunnon. Kun työttömät yhdessä ammattiyhdistysliikkeen ja vasemmistopuolueiden kanssa ovat yleislakon uhalla torjuneet työttömyysturvan heikennykset edellisen hallituksen aikana, emme voi olla niitä hyväksymässä näiden tahojen ollessa hallituksessa.

Jos kansalaisten vaaleissa ilmaisemalla muutostahdolla ei ole mitään merkitystä, ei myöskään hallituksen hyvillä aikeilla ole kansalaisten silmissä mitään merkitystä. Olemme valmiit tukemaan hallitusta, jos se peruu työttömyysturvan ja muun perusturvan leikkaukset, ryhtyy välittömiin työllistävien toimiin sekä lupaa toteuttaa perusoikeusdistuksen yhteistyössä kansalaisjärjestöjen kanssa. Muussa tapauksessa on uuden murrostarinan aika.

Helsingissä 19.4. 1995

TYÖTTÖMIEN VALTAKUNNALLINEN
YHTEISTOIMINTAJÄRJESTÖ TVY RY
HALLITUS

TVY:n uusi hallitus

PUHEENJOHTAJA:
Mårten Grönholm
Närpiön Seudun Työttömät ry
Rinvägen 17 F
64200 Närpes
puh & fax 962 - 41790
940 - 5477 099

VARAPUHEENJOHTAJA:
Lea Karjalainen
Inarin Seudun Työttömät ry
Mellakuja 10 D 16
99800 Ivalo
puh. 9697 - 677 645

HALLITUKSEN JÄSENET:
Suluissa varajäsenet

Uusimaa
Torsti Lahtinen
Vantaan Työttömät ry
Leinikkitie 22
01350 Vantaa
puh. 90 - 857 1896
(Päivi Nieminen)
Sipoon Työttömät ry - De arbetslösa i Sibbo rf
Kuninkaantie, Frisans
01420 Sipoo
puh. 90 - 231 548

Häme
Veikko Mähönen
Tampereen Seudun Työttömät ry
Vuolteenkatu 11
33100 Tampere
puh. 931 - 222 3387
fax 931 - 2142 869
(Maija Pulli)
Hämeenlinnan Työttömät ry
Sibeliuskatu 8
13100 Hämeenlinna
puh & fax 917 - 6533 963

Varsinais-Suomi
Lasse Räsänen
Turun Seudun Työttömät ry
Murtomaantie 1
20300 Turku
puh. 921 - 2500 727
fax 921 - 2334 320
(Liisa Harjuniemi)

Kymen
Ilpo Heltimoinen
Etelä-Karjalan Työttömät ry
Kaarintkatu 8 E 46
53850 Lappeenranta
(Maija Sorsa)
Kouvola Seudun Työttömät ry
Hallituskatu 11
45100 Kouvola
puh & fax 951 - 3711 741

Mikkeli
Anneli Nisula
Mäntyharjun Työttömien Toimintajärjestö ry
Niemipolku 4
52700 Mäntyharju
puh & fax 956 - 682 106
949 - 753 880
(Heikki Lungkvist)
Heinolan Seudun Työttömien Toimintajärjestö ry
Lampikatu 2
18100 Heinola
puh 918 - 152 318

Keskisuomi
Tapio Salomaa
Ääneseudun Työttömät ry
Kauppakatu 10
44100 Äänekoski
puh 945 - 513 117
(Tuula Vakkilainen)
Keski-Suomen Työttömien yhdistys ry
Schaumaninkatu 1
40100 Jyväskylä
puh. & fax 941 - 635 230

Pohjois-Karjala
Kimmo Vartiainen
Joensuun Aktiiviset Työtähäkevat ry
Vallilankatu 3
80220 Joensuu
puh. 973 - 311 518
(Sylvi Kuvaja)
Nurmeksien Seudun Työttömät ry
Koulukatu 5
75500 Nurmes
puh. 976 - 482 067

Kuopio
Pekka Rajala
Kuopion Seudun Työttömät ry
Maljalahdenkatu 18
70100 Kuopio
puh. 971 - 2633 181
fax 971 - 2633
(Vesa Aallosvirta)
Siilinjärven Työttömät ry
Haarabongantie 17
71800 Siilinjärvi
puh. 971 - 424 851

Vaasa
Jari Vuorinen
Kokkolan Työttömät ry
Pakkahuonekatu 5
67100 Kokkola
puh. & fax 968 - 8315 514
949 - 769 574
(Seppo Haapajarju)
Vaasan Seudun Työttömät ry
Klemetininkatu 17 B
65100 Vaasa
puh. 961 - 3171 338
fax 961 - 3171 339

Oulu
Ilkka Lautkankare
Oulun Työttömien Oma-Apu ry
Rautatiekatu 1
90100 Oulu
puh. 981 - 3115 351 - 3117 911
fax 981 - 3119 651
(Aaro Riiäinen)
Ylivieskan Työttömien Yhdistys ry
Ruutihaantie 9
84100 Ylivieska
puh. & fax 983 - 420 500

Kainuu
Matti Huotari
Kuhmon Työttömien Yhdistys ry
Kainuuntie 99
88900 Kuhmo
puh. 986 - 6520 320
(Ahti Kyllönen)
Yli-Kainuun Työttömien Yhdistys/ Suomussalmi
Kauppakatu 20
89600 Ämmänsaari
puh. 987 - 713 023

Lappi
Lea Karjalainen
(tiedot alussa)
(Juhani Torvinen)
Tornion Työttömät ry
Kemintie 26
95420 Tornio
puh. 9698 - 447 035

SIHTEERI
Sirikka Rajala
Köydenpuojankatu 5
00180 Helsinki
puh & fax 90 - 648 423
940 - 5477 090

TALOUDENHOITAJA
Pirjo Kankaristo
Kumpare
21150 Rööla
puh. 921 - 378 749

TIEDOTTAJA
Hannu Oittinen
Karensisanimat
Vuolteenkatu 11
33100 Tampere
puh. 931 - 2124 753
fax 931 - 2142 869

HINNASTOMME ON ILMESTYNYT!

Uudet, vastavalmistuneet matkat ovat nyt myynnissä - hae heti lomas!

Herkulliset KIERTOMATKAT!

- Iivärit-Bregenz 8 vr 2250,-3220,-
- Oslo-Geiranger-Isroheim 7 vr 2090,-
- Uusi ja vanha Valamo 4 vr 1635,-
- Mauritzbergin linna 3 p 650,-
- Ma i Rana-Isroheim 5 vr 1695,-
- Viron linna ja kartano 4 vr 995,-1095,-
- Saaromaan-Isroheim-Viermi 6 vr 1595,-
- Lapland-Käikepää 6 vr 1550,-
- Tall.-Pärnu-Riika-Tartu 4 vr 895,-945,-
- Kalmar-Olaanti 4 vr 1060,-
- Kerkeä Raanikka 3 vr 485,-

TAMPEREELTA NAAPURIINI!

- Saaromaan 3 vr 755,-845,-
- Tallinna 3 vr 625,-695,-
- Pietari 4 vr 595,-795,-

TERVEYS KYLPYLÄSTÄ!

- Pärnu 1 viikko 1490,-1850,-
- Haapsalu 1 viikko 1390,-1590,-
- 2 viikkoa 2490,-2750,-
- Järnala 1 viikko 1595,-2345,-

Kotoisesti KOTIMAASSA!

- Ahvenanmaa 2-3 vr 515,-755,-
- Dragsfjärn-Kemijoki 2 vr 590,-
- Pesäntunturi-Helingsfors 3 vr 335,-365,-
- Kausteni ja Brändön saari 350,-
- Kartanokierros 420,-

Tilaa tai nouda hinnastomme:

- Tilaa Lomalinjan kesäkauden 1/95
- Haluan saada matkailupöytä jatkosaksiksi

Nimi _____
Osoite _____
Puhelin _____

RUNSAASTI RISTEILJÄ -

- Tampereelta!**
- Ostosristeily Uumajaan 195,-225,-
 - Päivi Tallinassa - 25 tuunia risteilyt 230,-375,-
 - m/s Yasa Tallina - 22 tuunia risteilyt 225,-450,-
 - Ostosristeily Tallinaan 195,-
 - Silja Festivali Tallinaan 185,-450,-
 - Kristina Regina Tallinassa 195,-410,-

LomaLinja

Aleksanterinkatu 29
TAMPERE
P. 931-214 0405

TULISTA UNKARILAISTA JA DALLAPE-NOSTALGIAA VALKEAKOSKELLA 28.-30.7.1995

TapahutumaTelta "Aina Soi"
Lastentapahutuma
Englantilainen klarinetitiorkesteri
CASS, joht. Charles Hine

"All different All equal"
Teknobleet
Museoautojen
Kavalkaadi
Salakapakka
VanhaaJatsiä sym.

Operatiivikonsertti
CSÁRDASRUJONATAR JEHKAKONSERTTI
Tuula Tullberg &
Heikki Keminen
28.7. klo 20

DALLAPE
A. A. Ullenberg
Korpvaali-talossa & Munkkitalossa
VIIHDEPLAKARHON
SUUROKKESTERIN VOIMEN

PUSTASÁRDA
UNKARILAINEEN
KYLÁKAPAKKA
tanssia, gulaasia,
viniä, musiikkia

Ohjelmaesite ja varaukset: Työväen Musiikkitalo ry, Kauppatori 9 37600 Valkelkoski.
P. 937-5846233, Fax 937-5845363. Lippuja myyvät myös kaikki Lippupalvelun myyntipisteet.

VALKEAKOSKI - tunnetta ja toimintaa

Peruspäiväruokaa Erikan tyyliin

Ruoka on Suomessa kallista. Silti ihmisen pitäisi pystyä syömään monipuolista ja maittavaa ruokaa olosuhteista riippumatta. Olen kerännyt muutama esimerkin, joita olen käyttännössä "kokeillut" perheessämme hyvällä menestyksellä. Ohjeita ei tarvitse toki noudattaa orjallisesti, vaan niitä voi muunnella makunsa ja mielikuvituksensa mukaan. Yleensäkin ruuanlaitossa kokeileminen ja ennakkoluulottomuus antavat mahdollisuuden löytää uusia makuelämyksiä ja edullista vatsantäyeyttä.

Toivottavasti nämä reseptit innoittavat kokkaamaan ja lähettämään omia reseptejä vaikkapa seuraavaan Karenssisanomien. Maukkaita hetkiä!

KAALISÖSSÖ

n. 1/2 kg kotimaista keräkaalia
1 dl kermaa
2 rkl siirappia
2 rkl soijakastiketta
1 rkl rypsiöljyä (margariinia)
1/2 tl suolaa
valkopippuria

Leikkaa kaali ohuiksi siivuiksi.

Kuumenna paistinpannalla tai kasarissa n. 1 rkl öljyä tai margariinia ja lisää kaali.

Kypsennä kaalia välillä sekoittaen n. 10 minuuttia suhteellisen miedolla lämmöllä.

Lisää sii-rappi, soijakastike ja mausteet (halutessasi voit laittaa myös esim. basilikaa, meiramia yms.)

Anna muhia noin 5 minuuttia. Lisää kerma ja sekoitele n. 1-2 minuuttia. Tarjoa keitettyjen perunoiden tai riisin kera.

Hinta kokonaisuudessaan n. 7 mk. Riittää 4 henkilölle.

Muunnelma MINESTRONEKEITOSTA

n. 1 litra vettä
1 prk tomaattimurskaa
n. 2 dl makaroneja
1 sipuli
1 pussi sekavihanneksia
1 pussi herne-maissi-paprikaseoitusta
1 rkl soijakastiketta
1/2 tl suolaa
riippaus mustapippuria, valkosipulia, tilliä tai persiljaa (basilikaa)

Keitä vesi ja lisää siihen makaronit, tomaattimurska ja sipuli. Keitä n. 10 minuuttia. Lisää sekavihannekset ja herne-maissi-paprikaseoitus ja anna kiehua n. 5 min.

Lisää mausteet ja persilja tai tillisilppu viimeisenä.

Jos pidät valkosipulista voit laittaa sitä makusi mukaan. Halutessasi voit lisätä makkarakuutioita tai nakinpaloja.

Hinta kokonaisuudessaan n. 10 mk. Riittää 4 henkilölle.

BANAANIRAHKA

1 prk maitorahkaa
1 prk kermaviiliä
1/2 dl sokeria
1-2 banaania
vaniljasokeria

Soseuta banaani haarukalla tai tehosekoittimessa.

Yhdistä maitorahka, kermaviili ja banaanimössö.

Lisää sokeri javaniljasokeria maun mukaan

Halutessasi voit käyttää banaania sijasta marjoja.

Hinta kokonaisuudessaan n. 8 mk. Riittää 4 henkilölle

PORIN TAIDEMUSEO

Dick Higgins
Maalauksia, grafiikkaa, musiikkiteoksia,
elektronisia rakennelmia
7.4.-14.5.

Luonnontutemus
Teoksia museon kokoelmista
Luonnonsuojeluvuoteen liittyvä näyttely
21.5.-14.6.

Imants Tillers
Diaspora
18.6.-20.8.

John Lennon
This My Story Both Humble And True
8.7.-27.8.

Avoimna ti-su 11-18, maanantaisin suljettu.
Keskiyköisin ilmainen yleisöopetus
klo 18 ja ilmainen sisäänkäynti klo 18-20.
Pääsymaksut: 10,- (20,-)5,- (3,-). Työttömät 5,-
Eteläranta, 28100 Pori. Puh. 939-6211081

Sarjakuvapiirustuskilpailu

Karenssisanomien järjestämä sarjakuvapiirustuskilpailun kaikelle kansalle, ikään, siviilisäätyn tai elämän olosuhteisiin katsomatta. Sarjakuva tulee olla työtoimyyteen liittyvä, alaotsikkoina mm. Työtön Työvoimatoimistossa, Työnhakijana Euroopassa (euro-työtön), Työttömän ja työssä käyvän kohtaaminen, Työttömät ja pakolaiset, Miten työtön selviytyy arkipäivästä ilman rahaa.

Sarjakuvan koko on 150 mm. korkeaa ja 250mm. leveää (otsikko mukaan lukien) ja ruutuja 6-8. Se tulee piirtää valkoiselle hyvälaatuiselle paperille mustalla piirustusvälineillä tai mustetäytetyillä. Piirustuksia ei palauteta, joten ota kopio itsellesi.

Palkintona on ensimmäiseksi tulleelle Pekka Mannisen väitöskirja Vastarinnan välineistö- sarjakuvaharrastuksen merkityksiä, toinen palkinto on sarjakuva-albumia ja kolmas palkinto piirustusvälinesarja. Voittajien sarjakuvat julkaistaan tulevissa Karenssisanomissa ja niistä maksetaan tekijänpalkkio.

Arvosteluraatiin kuuluvat graafikko Reima Mäkinen, toimittaja Hannu Oittinen ja Erika Supponen. Kilpailuaika päättyy 15.8.1995. Liitä mukaan yhteystiedot. Voittajille toimitamme palkinnot postitse.

HAUSKAA VAPPUA. AGATON MUNA!

T. Rytöhenko

OSUUS- KUNTA PESTI LAAJENEE AKAASEEN

Osuuskunta Pirkanmaan Pesti perustaa Akaa-projektin Toijalan työvoimahallinnon alueelle ja anoo sille rahoitusta työvoimahallinnolta. Akaan Pestipalvelu -nimisen hankkeen toiminta-ajatus on aktivoida yhteiskunnan eri alueita ja kartoittaa ne tarpeet ja mahdollisuudet, joiden avulla se voi vaikuttaa työllisyyden paranemiseen.

Perustamista edelsi koulutustilaisuus, jossa Osuuskunta Pestin toimitusjohtaja Seppo Joronen selvitti osuuskunnan ideaa ja käytännön toteutusta.

Osuuskunta yritysmuotona kiinnostaa siis jälleen. Esimerkiksi viime vuonna perustettiin noin 30 työosuuskuntaa. Työosuuskunta tarjoaa uuden muodon tehdä työtä, työllistää itsensä, yrittää yhdessä.

Miksi Akaalle?

Alue on Etelä-Pirkanmaan seutukunnan rakennemuutosalueita vuosina 1995-1996. Alueelle on laadittu Pirkanmaan liiton kanssa

yhteinen rakennemuutosalueohjelma eli RAMU. Kyseisen ohjelman sivulla 19 todetaan Työllisyyden edistäminen: "Kehitetään muita mahdollisia koulutusohjelmia työttömien saamiseksi takaisin työ-

elämään tai yrittäjiksi". Toijalan työvoimatoimiston alueella on noin 50 akateemisen koulutuksen saanutta työnhakijaa. Kaikkiaan työttömiä on noin 2200 henkilöä. Osuuskunta Pirkanmaan Pesti/Akaan pestipalvelu on perustettu työllistämään erityisesti koulutettuja henkilöitä, jotka ovat jääneet työttömiksi tai ovat työttömyysuhan alaisia.

Akaan Pestipalvelu toimii Toijalan työvoimatoimiston alueella: Toijala, Viiala, Kylmäkoski ja Urjala.

Hanke tukee Työministeriön ja Helsingin yliopiston kokeilua osuustoiminnan mahdollisuuksia työllistämiseksi. Kyseisen Uusosuustoiminta-projektin yhtenä tavoitteena on laajentaa työosuuskuntien perustamista alueellisesti.

Miten eteenpäin?

Työllistämisen ideoinnissa ja käytännön sovellutuksissa tukeudutaan entistä enemmän paikallistason voimavaroihin ja aloitteellisuuteen. Paikallistason hankkeet monipuolistavat Toijalan työvoimatoimiston alueen elinkeinotoimintoja edistämällä mm. yrittäjyyttä, innovaatiota, kestävä kehitystä, kultuuria, verkostotaloutta ja informaatioteknologian sovellutusten hyödyntämistä.

Osuuskunta Pesti/Akaan Pestipalvelu on perustettu aktivoimaan Pirkanmaan ja sen lähialueiden työllisyystilanteesta kiinnostuneita. Osuuskunnan toiminnan erityisinä kohderyhminä ovat työttömät ja työttömyysuhan alaiset teknisen ja kaupallisen opisto- ja korkeakoulutason koulutuksen saaneet henkilöt.

Pesti ei kuitenkaan rajaa jäsenistöään, vaan kaikki halukkaat ovat tervetulleita mukaan aktiiviseen toimintaan. Osuuskunnan jäsenistössä on myös yrityksiä ja yhteisöjä.

UNTO-JUHANI MURTO

"Nyt olisi suurmielen- osoituksen aika!"

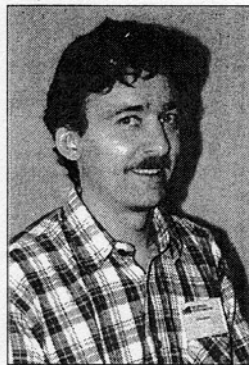
Helsingin Työttömien (HeTy) uusi hallitus valitsi 5.4.95 uudeksi puheenjohtajaksi Juha Lehtisen.

Tennispalatsissa vietetyn 'Vallan vaihdon päivän' avasi TVY:n uuni-tuore puheenjohtaja Märten Grönholm.

"Otin TVY:n puheenjohtajan tehtävät vastaan turvallisella mielen. Järjestö on hyvässä kunnossa, ja jäsenyhdistyksen toimivat hyvin. Mm. ruokalatoiminta on kunnossa ympäri Suomea", sanoo Grönholm. "Nyt on keskitettävä työttömien oikeuksien ajamiseen. Työttömyysturva ei kestä leikkauksia, ja velvoitetty on palautettava. TVY:n on myös paineuduttava pysyväistyöpaikkojen luomiseen."

Grönholm lupasi käydä usein kuuntelemaan HeTyn ja muiden jäsenjärjestöjen mielipiteitä, koska "ei tämä ole yhden miehen putiikki".

"Virkaanastujaispuheessaan" HeTyn uusi puheenjohtaja Juha Lehtinen toteaa, että vailla työnteon mahdollisuutta jääminen on suuri väkiryys ihmistä kohtaan. "Irtisanomisen yhteydessä ihmisellä ei ole valinnan mahdollisuutta, hänet pakotetaan työttömäksi. Siksi työttömyysturvan leikkaaminen on 'sika-mainen' tempu, se on toinen vä-

Helsingin Työttömien uusi puheenjohtaja Juha Lehtinen.

ryys, jolla lyötyä lyödään."

Lehtisen mukaan työttömien edunvalvontaa voidaan kyllä harrastaa neuvottelupäydyissä ja vaikka neljänntenä osapuolena TUPO-neuvotteluissa, mutta se ei yksinään riitä.

"Neuvottelujen rinnalle tarvitaan vahvaa, omaehtoista, valtakunnallista työttömien liikehdintää. Tarvitaan joukkotoimintaa. Mielestäni

syksyllä pitää järjestää valtakunnallinen suurmielenosoitus Eduskunnan edessä Murrostorstain tapaan", Juha Lehtinen sanoo.

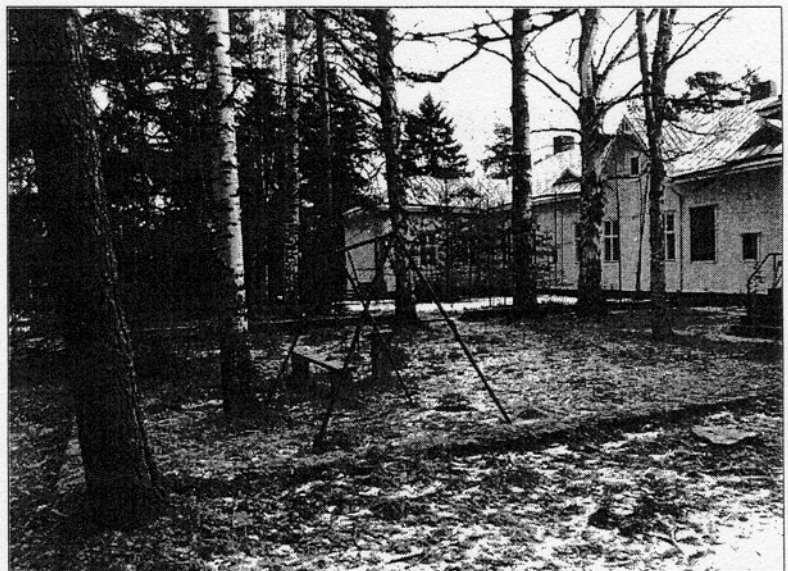
Helsingin Työttömät ry:n perustamisesta lähtien puheenjohtajana ollut Markku J. Kekäläinen luopui vetäjän roolista, jos nyt ei aivan loppu uupuneena, niin hieman rasittuneena kuitenkin. "Työttömyyden kohtaaminen on raskasta. Irtisanotto purkaa kiukkaan lähiympäristöön, kotiväelle tai muualle. Minusta tuntuu, että olen suorittanut psykologin tutkinnon kahden vuoden aikana", naureskeli Kekäläinen.

Pioneerityö työttömien toiminnan aloittamiseksi Helsingin seudulla ei ole ollut helppoa. Kekäläisen johdolla on kuitenkin onnistuttu kahden vuoden aikana rakentamaan toimintakeskus Tennispalatsiin, käynnistämään monipuolinen päivittäinen toiminta ja ruokailu työttömille sekä kymmeniittäin opintoryhmiä, Tietopajojia. Yhdistys on kasvanut yli 1000 jäsenen merkittäväksi työttömien edunvalvojaksi.

Kekäläinen ei jätä HeTyä kokonaan, vaan jatkaa yhdistyksen pal-kattuna talouspäällikkönä.

MARJALISA SIIRA

Kangasalan työttömillä upea toimitila

Kangasalan työttömillä on nyt oma toimitila Rekolan monitoimikeskuksessa. Rakennus on alunperin ollut mielisairaala ja sittemmin vanhainkotina, se on rakennettu vuonna 1922. Vanhainkodin toiminnan lakattua Rekola vuonna 1977, rakennus on ollut varastona.

Kangasalan kunta on lahjoittanut puolet rakennuksesta Kangasalan työttömien yhdistykselle. Kunnostus on työllistänyt toistakymmentä henkilöä vuoden verran. Loppupullos on upea, sillä saneeraus on toteutettu talon alkuperäistä luonnetta kun-

niottaen.

Kangasalan kunta on luvannut kunnostaa Rekolan puistomaisen pihapiirin. Taloudellista ja materiaalista apua ovat antaneet Kangasalan seurakunta ja SPR:n paikallisosasto. Yhdistys tulee harjoittamaan yhteistyötä kunnan, seurakunnan ja työvoimatoimiston kanssa.

Aikavia kursseja ovat ensiapu-, vaapunveisto- ja videotekstityskurssit. Ne ovat ilmaisia työttömille. Muu toiminta on vasta suunnittelun asteella.

Toimintakeskuksen avajaisia vietettiin 20. huhtikuuta. Musiikki- ja

teatteripitoissa tapahtumassa olivat mukana työvoimatoimiston johtaja Lehto sekä kunnanjohtaja Jukka Mäkelä. Orvokki Rekola muisteli Rekolan aiempia vaiheita. Toimintakeskus sijaitsee Riussa Pikonlinnan ja Vanhainkodin lähellä, Rekolantie 15. Puhelin ja telefax on 3773 906.

Yhdistyksen puheenjohtaja on Jouni Komulainen, varapuheenjohtaja Petteri Lähteenen, sihteeri Anneli Jaatinen ja taloudenhoitaja Pirjo Mäkelä.

Viisi miljoonaa työttömille

Työministeriön päätöksellä jaettiin 5 miljoonaa markkaa työttömien aloitteellisuuden tukemiseen. Tuki on tarkoitettu yksityisille yhteisöille. Avustusta voidaan myöntää esimerkiksi kokoon-
tumis- ja toimitilojen vuokra- ja kunnostusmenoihin, toimistotarvik-

keisiin sekä koulutustilaisuuksien järjestämiseen. Lisäksi sitä on mahdollista saada työttömien osaamisen tukemiseen. Tuki on tarkoitettu yksityisille yhteisöille. Avustusta voidaan myöntää esimerkiksi kokoon-

en käynnistämistä varten. Avustusta ei voida myöntää varsinaiseen yritystoimintaan.

Alueellisesti määräraha jakautuu työttömäpiireittäin siten, että Uusimaa sai 1,3 miljoonaa. Turku 390 000. Satakunta 250 000. Häme 840 000. Kymi 340 000. Mikkelä 200

000. Vaasa 360 000. Keski-Suomi 300 000. Kuopio 190 000. Pohjois-Karjala 120 000. Kainuu 60 000. Oulu 270 000 ja Lappi 150 000 markkaa.

Avustuksen määrä on enintään 80 prosenttia hankkeen toteutuneista kustannuksista. Avustusta haetaan

paikalliselta työvoimatoimistolta. Nyt jaettujen määrärahojen lisäksi työttömien aloitteellisuutta tuetaan vuoden 1995 budjetin 10 miljoonalla markalla, jotka tulevat jaettavaksi myöhemmin.

Paha haltija

Työtön nainen hölkkää syyspimeällä lenkipolulla. Yht'äkkiä hänen eteenä hypähtää puun takaa kääpiökokoinen miehenkuvatus, jonka poplari repsottaa auki. Lenkkeilijä pelästyy pahanpäiväisesti, koska hän luulee törmänneensä itsensäpaljastajaan.

Kääpiö saa kuitenkin naisen rauhoittumaan kertomalla olevansa paha haltija, joka kykynee toteuttamaan kolme pahansuopaista toivomusta. Hetken mietityään nainen esittää ensimmäisen toivomuksensa.

Kaikkien poliittisten päättäjien on tultava toimeen Kelan perus-

päävärahalla. Ja jos jompikumpi puolisoista käy ansiossa, niin sitten ilman. Humps, ja toive toteutuu.

Toisekseen nainen toivoo, että kaikki pankkirötsösherrat eläisivät loppuikänsä sosiaalipummeina ja kerjäläisinä. Humps, ja toive toteutuu.

Ja viimeisen toiveen nainen kohdistaa kaikenkarvauksiin huijarinkeinottelijoihin. Heitä on ran-
gaistava elinikäisellä palkottomalla pakkotyöllä. Humps, ja toive toteutuu.

VIKU

Arvovalta - pääasia?

Tuntuu uskomattoman absurdilta seurata tätä hattu-keskustelua -baskeri Virtaselta vai baskeri Virtaselle. Luulisi todellakin ihmisillä, joiden pitäisi kantaa vastuuta "kansastaan", olevan paljon suurempia ongelmia ratkaistavaan kun jonkun luomakunnan ihmisen päänpöytä.

Tästä asiasta keskustelu osoittaa sen, että "pikkusieluisuus" on syvään juurrutettu piirre suomalaisissa. En yhtään ihmettelisi, koska arvon kansanedustajat alkavat pohtia minkä värisiä kals-

reita sopii käyttää. Aiheen miettiminen toki onnistuisi varmasti paremmin kuin niiden tärkeiden asioiden, jotka vaatisivat älykkyyttä ja moraalialia.

Raadollinen tosiasiahan on niin, että minkään asteinen arvovalta ei ole kiinni siitä, minkäläisillä vaatteilla ihminen on itsensä peittänyt. Todellinen arvovalta tulee aina sisältä. Ja tässä maassa sitä harvalta tulee.

HATUTTA!

Turkulaiset reissussa

Bussilastillinen turkulaisia kävi tutustumassa Tampereen työttömien toimitakeskukseen. Päätteeksi käytiin alakerran puu- ja metalliverstailla ja otettiin mukaan nipuittain Karessisalanomia.

Raumalla mennään traktorilla taivaaseen

Traktorilla taivaaseen on näytelmä, jonka ainostaan yksi kaupunginteatteri on aikaisemmin esittänyt. Näytelmä on todenperäinen keinoja ja juonia kaihottamaton valtatietelä kahden isännän välillä, jossa kateus, kauna, in-
tohimio ja inho johtavat järjestömiin

tekoihin ja tuloksiin.

Näytelmän esittää Rauman työttömät ry:n Avenue-teatteri, joka käsittelee nuoria työttömiä amatöörejä. Ryhmän alullepanijana on ollut Työrauma-projekti. Ryhmään kuuluu tällä hetkellä n. 20 nuorta, jotka ovat aktiivisia ja aidosti kiinnostu-

neita asiasta, jonka parissa työnskenetelevät.

tiedustelut:
Merja Sjöroos
p. 940-502 55 97

Syrjäytymiskonferenssi Tampereella 2.-3.5.

Syrjäytyminen erityisesti työttömyyden kautta on saavuttanut Suomessa ennennäkemättömät mitat. Syrjäytymisen inhimillinen ja yhteiskunnallinen hinta on jo nyt niin kallis, että sen torjumisen tulee huomattavasti halvemmaksi. Puhumattakaan siitä, että tällä menolla kasvatamme sosiaalime-
nojen rahoitustarvetta ja heikennämme rahoitus pohjaa myös pitkälle tulevaisuuteen.

Hämeen lääninhallitus tarttuu ongelmaan konferenssissa, jonka se järjestää Tampereella heti vapun jälkeen. Toukokuun 2. - 3. päivää pidettävä konferenssin tavoitteena on selvittää mitä syrjäytyminen on, mitä seurauksia siitä on yksilö- ja yhteiskuntatasolla sekä mitä syrjäytymisen ehkäisemiseksi ja poistamiseksi on tehtävissä.

Tiistain tapahtumat ovat Ammatikasvatushallituksen koulutuskeskuksessa (Lapinniemenranta 12). Aiheina ovat työstä ja työmarkkinoilta syrjäytyminen, josta alustaa apulaisprofessori Pertti Koistinen, ympäristöministeriön ylitarkastajan Riitta Kimarin aiheena on asumis-

esta ja asunomarkkinoilta syrjäytyminen. Koulutuksesta syrjäytymisestä puhuu tutkija Heikki Silvennoinen Turun yliopistosta ja toimeentulosta syrjäytymisestä Suomen Akatemian erikoistutkija Veli-Matti Ritakallio. Konferenssi jatkuu keskiviikkona Tampereen kaupunginkirjaston Metson isossa salissa (Pirkankatu 2). Päivän ensimmäinen aihe on syrjäytymisen ehkäisy Hämeessä, josta puhuu esittelijä Mikko Lund Hämeen lääninhallituksesta. Ennaltaehkäisevästä sosiaali- ja terveyspolitiikasta puhuu lääninlääkäri Ulla Rimpelä ja syrjäytymisen estämisestä kasvatuksen keinoin rauhankasvattaja Helena Kekkonen.

Valtiotieteen tohtori Petri Virtanen Sosiaaliturvan keskusliitosta kertoo Turun työttömien nuorten aktiiviprojektista. Lopuksi kuullaan vapaaehtoisten syrjäytymisen ehkäisy projektihankkeiden esittely. Koko tapahtuma avaa työministeri ja päättää sosiaali- ja terveysministeri.

Vahvat luut voimaharjoittelulla

Luut lujittuvat jo nuorena

Luusto on elinistömme tukiranka. Se on elävää kudosta, joka uusittuu koko ajan. Kasvuikäisen luusto kehittyy huimaa vauhtia ja luon määrää saavuttaa heippunsa jo noin 20 vuotiaana, jopa aiemmin. Kasvava luusto mukautuu herkästi siihen kohdistuvaan rasitukseen. Kun rasitamme luutamme liikunnalla, kiihtyy luuta muodostavien solujen toiminta. Liikunnan puutteeseen luusto taas vastaa heikkenemällä.

Tampereella sijaitsevan UKK-instituutin tutkimuksissa on todettu, että liikunnan hyöty luustolle kaksinkertaistuu, jos aktiivinen liikunta aloitetaan jo nuorena. Tutkittavana oli tennistä ja squashia pelaavia, eri ikäisinä aloittaneita tyttöjä. Mittaukset osoittivat, että ennen puberteetti-

ikää pelaamisen aloittaneiden tyttöjen matlakäden luut olivat huomattavasti tiheämpiä verrattuna myöhemmin aloittaneiden, mutta yhtä paljon pelanneiden tyttöjen vastaaviin luuihin.

Mailapelit ja aerobic ovat hyvää liikuntaa

Hyvää liikuntaa luustolle on sellainen, jossa kannatellaan omaa painoa, käytetään lihaskvoimaa ja joka sisältää nopeita suunnan muutoksia ja monia erilaisia liikkeitä.

Eri urheilulajeja vertaillaessa on todettu, että luustoa vahvistavat tehokkaasti monet mailapelit kuten squash ja tennis. Myös painonnosto ja aerobic tuntuvat tiivistävän tehokkaasti harrastajien luuta.

Vanhemmatkin luut hyötyvät liikunnasta. Mitä enemmän ikää on karttunut, sen mallillisempi liikunta on paikallaan varsinkin, jos ei ole aiemmin harrastanut liikuntaa. Kävely ja hihto harjoittavat sopivasti iäkkäimpiä luuta ja päivittäinen kotivoimistelu pitää sen lisäksi huolta lihaksista. Myös tanssi tanhuu ovat iäkkäille erinomaista liikuntaa. Ne pitävät nivelet norjina, liikkeet sujuvina ja mielen pirtelänä.

KUNNOSSA KÄIKEN IKÄÄ.
TOIMINTAOHJELMA
UKK-INSTITUUTTI

Työttömyys - Haaste parempaan

Aino Vaattovaara joutui maihin, kun laiva myytiin alta. Työttömyys ei ole häntä silti nujertanut. Kuva Erja Lempinen.

Aino Vaattovaara jäi työttömäksi runsas vuosi sitten, kun Slite-yhtiö ajautui konkurssiin ja "Ainon laiva" Athena myytiin Singaporeen.

- Mitään paniikkia minulle ei tullut. Ensimmäinen viikko oli itse asiassa vapaaviikko, ettei sitä heti edes huomannut pudonneensa työelämästä.

Athenan lähtö toisille merille rutisti työttömäksi kuutisen sataa Viking Linen työntekijää. Aino sanoo tietävänsä, että nuorempia se kyllä kouraisi. Omalla kohdalla työttömyys tuntui pikemminkin haasteelta, vaikkeivat viisikymppisen naisen työllisyysnäkömät niin kummoiset tätä nykyä ole.

- Töissä olen ollut aina 14-15-vuotiaasta saakka, ensin lapsenlikkana, kotiapulaisena Suomessa, sitten Ruotsissa tehtaissa vuodesta 1964 ja viime neljä vuotta merillä siivousryhmissä.

Vesille Aino ei usko palaavansa, vaikka kuuluu-kin merityöväen välityksen piiriin.

- Ei se mikään toiveammatti tai -ala ole, vaikka moni luulee, että merillä on sitä jotain. Se oli hirveän raskasta työtä, pitkiä päiviä ja sinä olet siellä aina samoissa ympyröissä, Aino selvittää ja usko, että työ merillä on monessa tapauksessa raskaampaa kuin mitä maissa.

Ei varaa virkoihin

Juttelemme Ainon kanssa Haningen ruotsinsuomalaisen yhdistyksen toimistossa. Raollaan olevasta ovesta tulee vastaleivottujen korvapuustien tuoksu. Ainon työtoverit Elsa Majava ja Sirpa Kuisma paistavat kahvileipää, jota ulkopuolinenkin voi käydä ostamassa. Jos mahdollista, niin Aino jatkaisi työntekoa seurassa, mutta yhdistyksellä ei ole varaa oikeisiin virkoihin. Hän vastaisi vastedeskin puhelimeen, pitäisi yhteyksiä toisiin suomalaisseuroihin, kirjoittaisi koneella, auttaisi El-saa ja Sirpaa keittiössä ja järjestelisi kursseja ja kilpailuja sekä paimentaisi välitunneilla tiloissa vapaa-aikaansa viettäviä koululaisia.

- Kertyneistä vapaapäivistä en ole ehtinyt pitää kuin yhden. Toimenkuvaansa hän luonnehtii naispuoliseksi yleismies jantukseksi.

Oikeata työttömyyttä ja niin sanottua kotonaoloa ehti tulla kokoon puolisen vuotta, ennenkuin ruokailu- ja saunotelukäynnit muuttuivat ALU-työksi. (ALU eli arbetslivsutveckling on kuuden kuukauden mittainen työjakso)

- Viime syksynä oli ensin muutto uuteen asuntoon; sitten syntyi lapsenlapsi, pääsin tekemään käsitöitä ja ennenkaikkea lukemaan: viidestä kymmenen kirjaa kului viikossa ja Päätaloja tuli luetua uusiksi.

Näillä näkymin Ainolla on edessään muutaman kuukauden kestävä ruotsinkielen kurssi.

- Jolleivät iskosta johonkin työpaikkaan, mikä kyllä näyttää jokseenkin epätodennäköiseltä. Kukupä työntantaja ottaisi palvelukseensa viisikymppisen, ammattikoulutusta vailla olevan naisihmisen. Siivoojankin pitää osata ruotsia hyvin ja olla kropaltaan terve.

Vaidetaan osia

Kateus panee kanssaihmiset väliin karkeiksi työttömiä kohtaan.

- Kukaan ei tosin ole sanonut sitä suoraan, mutta minulle on vihjautu hienokseltaan, että etkö ole vielääkään töissä.- Hyvä sun on kotona maata, kun raha juoksee.

Mitäs tohon sitten muuta esittäisi, kuin että vaihdetaan osia: sinä työttömäksi, minä sinun hommiisi. Silloin nuo happamat puheet yleensä lakkaavat. Aino tietää kokemuksesta.

Jos on kavereita, ystäviä, hän muistuttaa, sekin huojentaa kotonaoloa. Voi soittaa, pistäytyä heille ja tehdä jotain yhdessä. Niin pärjää paremmin kuin sellainen henkilö, joka sulkeutuu mökkiinsä murjottamaan kohtaloaan.

Ainon tilanne tänään

Ainon ALU-rupeama päättyi ja hän on aloittanut kuuden kuukauden työllisyyskoulutuksen 27.3.1995. Kurssin järjestäjä on Folkuniversitetet ja koulutukseen kuuluu ruotsia, matematiikkaa ja yhteiskuntatietoutta. Koulupäivä on klo 9-16 ja luokalla on 19 oppilasta joista yksi Ainon lisäksi on suomalainen. Oppilaita on viidestätoista eri maasta.

-Olen luokan vanhin (50v.) ja minun on hirveän vaikeata pysyä kärryillä, varsinkin matematiikassa. Onneksi on kesälomaa heinäkuussa kaksi viikkoa!

Koulutusajalta Aino saa ansiosidonnaista työttömyyskorvausta josta hän säästää pienen osan tulevaa ulkomaanmatkaa varten. Onnea matkaan, Aino!